



Implementeringen av lönetak inom sport och dess påverkan på sportligor

En jämförelse av olika lönesystem: NFL och EPL

Edward Tallqvist

Lärdomsprov

Företagsekonomi

2024

Lärdomsprov

Edward Tallqvist

Implementering av lönetak inom sport och dess påverkan på sportligor. En jämförelse av olika lönesystem: NFL och EPL.

Yrkeshögskolan Arcada: Företagsekonomi, 2020–2024.

Sammandrag:

Lönetak i en sportsliga bestämmer hur mycket lagen kan spendera på spelarlöner. Denna undersökning behandlar lönetaken som hittas främst inom de största amerikanska sporterna. Den ledande ligan NFL (National Football League) är i rampljuset. Lönetak anses främja den ekonomiska balansen och konkurrenskraften mellan lagen i ligorna. Utöver detta kommer lagens spenderingar att undersökas och prestandan som fås av olika lönespenderingar. Detta kommer analyseras och jämföras gentemot engelska fotbollsligan EPL (English Premier League). Trots denna litteraturstudies längdbegränsningar som hindrar omfattande svar hittas det bevis på att den ekonomiska balansen uppnås tack vare lönetak. Den sportsliga balansen anses även främjas av implementeringen av lönetak. Organisationernas spenderingar redovisas och förbättring av prestanda via lönespenderingar för alla lag hittas. Högre spendering leder till bättre resultat men lönetaken fungerar som en stark buffert. Som gräddes på moset kommer argumenten för och emot implementering av lönetak att redovisas. Syftet med denna undersökning är att förstå lönetakets roll inom sport bättre och hur sporter kan utvecklas bättre med lönetaken i åtanke. I spetsen av den använda litteraturen för lönetaken har vi undersökningar av Shorin, Owens, Dietl och Avila-Cano. För den taklösa ligan EPL används främst undersökningar av Andrews, Harrington och Szymanski. Utöver litteraturstudien undersöks även data och dess betydelse för sporterna.

Nyckelord: Lönetak, Sportligor, NFL, EPL, Konkurrenskraftig balans, Lönespendering, Spelarlöner, Ekonomistyrning

Degree Thesis

Edward Tallqvist

Implementation of salary caps in sports and its impact on sports leagues. A comparison of different salary systems: NFL and EPL.

Yrkeshögskolan Arcada: Business Administration, 2020–2024.

Abstract:

Salary caps in a sports league determine how much teams can spend on player salaries. This research deals with the salary caps found mainly in the major US sports. The leading league NFL (National Football League) is in the spotlight. Salary caps are considered to promote economic balance and competitiveness between teams in the leagues. In addition, the teams' spending will be examined, and the performance obtained from different salary expenditures. This will be analyzed and compared against the English Premier League (EPL). Despite the length limitations of this literature review which prevent comprehensive answers, evidence is found that financial balance is achieved thanks to salary caps. Sporting balance is also considered to be promoted by the implementation of salary caps. Organizations' spending is accounted for and the improvement of performance via player salaries for all teams is found. Although higher spending leads to better performance, the salary cap acts as a strong buffer. The arguments for and against the implementation of salary caps will also be presented. The aim of this study is to better understand the role of the salary cap in sport and how sports can be better developed with the salary cap in mind. At the forefront of the literature used for the salary cap we have studies by Shorin, Owens, Dietl and Avila-Cano. For the non-capped league EPL, studies by Andrews, Harrington and Szymanski are mainly used. In addition to the literature review, data and its importance for the sports are also examined.

Keywords: Salary Cap, Sport leagues, NFL, EPL, Competitive Balance, Salary Expenditure, Player Salaries, Financial Management

Opinnäyte

Edward Tallqvist

Palkkakattojen käyttöönotto urheilussa ja sen vaikutus urheiluliigoihin. Vertailu eri palkkajärjestelmistä: NFL ja EPL.

Yrkeshögskolan Arcada: Liiketalous, 2020–2024.

Tiivistelmä:

Urheiluliigan palkkakatot määrittävät, kuinka paljon joukkueet voivat käyttää pelaajien palkkoihin. Tämä tutkimus käsittelee palkkakattoja, joita esiintyy pääasiassa Yhdysvaltojen suurimmissa urheilulajeissa. Johtava liiga NFL (National Football League) on tutkimukseni valokellassa. Palkkakattojen katsotaan edistävän taloudellista tasapainoa ja kilpailukykyä liigojen joukkueiden välillä. Lisäksi tutkimuksessa tarkastellaan joukkueiden menoja ja eri palkkamennoilla saatuja tuloksia. Tätä analysoidaan ja verrataan Englannin Valioliigaan (EPL). Huolimatta tämän kirjallisuuskatsauksen pituusrajoituksista, jotka estävät kattavien vastausten saamisen, löydetään todisteita siitä, että palkkakaton avulla saavutetaan taloudellinen tasapaino. Palkkakattojen käyttöönoton katsotaan myös edistävän urheilullista tasapainoa. Organisaatioiden menot otetaan huomioon ja selvitetään joukkueiden suorituskykyvaikutukset liigoissa, joissa on palkkakatot ja joissa niitä ei ole. Suuremmat menot johtavat parempiin tuloksiin, mutta palkkakatot toimivat vahvana puskurina. Kirjallisuuskatsauksen lopussa esitellään perusteluja palkkakattojen käyttöönoton puolesta ja sitä vastaan. Tämän tutkimuksen tavoitteena on ymmärtää paremmin palkkakaton merkitystä urheilussa ja miten urheilua voidaan kehittää paremmaksi ottaen huomioon palkkakatto. Palkkakattoa koskevan kirjallisuuden kärjessä ovat Shorinin, Owensin, Dietlin ja Avila-Canon tutkimukset. EPL:n osalta käytetään pääasiassa Andrewsinkin, Harringtonin ja Szymanskin tutkimuksia. Kirjallisuuskatsauksen lisäksi tarkastellaan myös tutkimusdataa ja sen merkitystä urheilulajeille.

Avainsanat: Palkkakatto, Urheiluliigat, NFL, EPL, Kilpailullinen tasapaino, Palkkamenot, Pelaajapalkat, Taloushallinto

Innehåll

1	INLEDNING	4
1.1	Problemformulering	5
1.2	Syfte	6
1.3	Avgränsning	7
1.4	Definitioner	7
2	TEORI	7
2.1	Sportarterna och ligorna	8
2.1.1	Amerikansk fotboll och NFL	8
2.1.2	Fotboll och EPL	10
2.1.3	Legend för ligorna och förbunden	12
2.2	Olika lönetak	15
2.2.1	Hårda lönetak	15
2.2.2	Lönegolv	16
2.2.3	Mjuka lönetak	16
2.2.4	Lyxskatt	16
2.3	Allmänt om lönetak & dess implementering i NFL	17
2.3.1	Konkurrenskraftig balans	18
2.3.2	Lönetakets summa	20
2.3.3	Resten av budgeten	20
2.3.4	Ligans intäkter	21
2.3.5	Lag och ordning	22
2.4	Kontrakten i lönetakets värld	23
2.4.1	Underskrivningsbonus	23
2.4.2	Garanterade pengar	24
2.4.3	Incitament: LTBE & NLTBE	25
2.4.4	Lönetaksjusteringar	26
2.4.5	Quarterback och andra spelarpositioner	26
2.5	Taklösa EPL	28
2.5.1	Löneomsättningskvot (lön/intäkt)	28
2.5.2	Det åttonde underverket: Fotbolls pyramiden	29
2.5.3	Fotbollens intäktsförändringar (SSSL & MCMMG)	31
2.5.4	Lönetak i engelsk fotboll	31
3	METOD	32
3.1	Val av metod	32
3.2	Val av litteratur	33
3.3	Tillvägagångssätt och datainsamling	34
3.4	Validitet och reliabilitet	34
3.5	Etik	35
4	RESULTAT	36
4.1	Lönetakens jämindelning och konkurrenskraft	37
4.2	Spendering med strypta löneresurser	38
4.3	Prestanda kontra lönekostnader – med och utan lönetak	40

4.4	Argumenten för lönetak och dess uppfyllelse	42
5	DISKUSSION	43
5.1	Metoddiskussion.....	43
5.2	Resultatdiskussion	44
6	SLUTSATSER	44
6.1	Studiens begränsningar	45
6.2	Framtida forskningar	46
Källor		48
Bilagor		59

1 INLEDNING

Det är ingen nyhet att det ligger enorma intäkter och spelartransaktioner inom sport. Dessa miljardföretag som ligger bakom sportens underhållning har än outtröttlig strävan efter att vara bäst, precis som de bästa spelarna.

I USA har underhållning alltid varit deras äss i rockärmen. *National Football League*, förkortat NFL, är den ledande ligan i Nordamerika och hade år 2022 den största ackumulerade inkomsten av alla ligor i världen. De har tagit in en beräknad inkomst på runt 18 miljarder dollar enligt olika källor (Ozanian & Teitelbaum, 2023a). Inom resten av världen går det att argumentera att ”europaisk fotboll” är den största sporten som kan hittas. Storbritannien har präglat sportens utveckling med den populäraste fotbollsligan, *English Premier League* eller EPL (Wright, 2022). Trots deras likheter inom intäkter, levnadslängd, och utveckling med den moderna tidens streamingtjänster, så har de ett par olikheter i deras system och kultur. Där för kommer även andra sporter att tas i beaktande. Bland annat basketball, de har enorma ligor i båda kontinenterna. Basket har NBA (*National Basketball Association*) i Nordamerika, den största basketligan och världens tredje mest intäktsrika liga efter NFL och basebolligan MLB (*Major League Baseball*) (Ozanian & Teitelbaum, 2023b). Basket har även egna inhemska ligor i Europa, precis som fotbollen. Basketboll har också en s.k. EuroLeague mellan alla de bästa europeiska basketbollagen, likt UEFA:s Champions League inom fotboll. Fotboll har också MLS i Amerika och den amerikanska fotbollen har en liga i Kanada samt vissa ligor i Europa, bland annat i Tyskland (GFL). Varken MLS eller GFL har de intäkter och styrka i deras lönestruktur för att möjliggöra en stark analys utan hjälp från andra sporter.

Det finns förstås hinder då olika sporter skall analyseras gentemot varandra. I denna text kommer jag lyfta fram och analysera djupgående ett fenomen som går att jämföra, nämligen ekonomistyrningen bakom lönekostnaderna, mest fokuserat på ”lönetak” i sportligor. Detta speciellt mellan NFL och EPL, då sporterna har liknande lagstorlek och anorlunda affärsplaner för deras löneuppbyggnad. Detta för att se påverkan på ligornas

interna konkurrens mellan lagen samt hur deras system påverkar lagens och ligornas ekonomiska beteende.

1.1 Problemformulering

Lönestrukturerna och spelartransaktionssystemen i ligorna har ofta analyserats, men sällan har deras påverkan studerats och sällan jämförs de mot varandra. Denna undersökning skall hjälpa utvecklingen av lönestrukturen inom sport. Företag så väl som ekonomi intresserade kan få en djupare förståelse av olika löneuppbyggnader från detta arbete. En instrumentell nytta kommer vara hos europeiska fotbollens utveckling. Där implementeringen av lönetak har övervägts som en möjlighet för att minska på ekonomiska skillnader mellan de tävlande lagen. Lönetak skulle kunna minska antalet konkurser i fotbollen. En annan intressant nytta med arbetet är att ge klarhet och affärsidéer åt fotbollens ”European Super League”, en hypotetisk fotbollsliga som har all möjlighet att totalt förändra europeiska fotbollens struktur. Löneuppbyggnaderna måste utvecklas med sporten och all data om ligornas lönesystem kommer vara essentiella i processen.

Ekonomistyrningen bakom sportligor har mycket att lära sig av varandra, precis som alla andra företag kan lära sig mycket från sina konkurrenter. NFL och EPL är indirekta konkurrenter, de förespråkar olika sporter, men de tävlar i samma liga. Sportligor har mycket gemensamt med andra ord, de har samma mål – utanför och innanför ekonomin.

Jag kommer att fokusera på den största avvikelserna inom lönestrukturen för att bidra till optimerandet av deras affärsstrategier. Ligorna har olika strategier här. NFL har ett lönetak, gentemot EPL som saknar dessa lönerestriktioner. För 2023 säsongen hade NFL ett rekordhögt lönetak på 224,8 miljoner US dollar. Detta rekord blev krossat då NFL meddelade i februari 2024 att lönetaket för 2024 säsongen har landat på 255,4 miljoner USD. (Patra, 2024) Lönetaket är hur mycket lagen får spendera på spelarlöner. Detta är skapat för att öka på konkurrenskraften bland lagen och för att skapa en rotation bland lagens vinstkapacitet. Tanken är att då lagen har samma lönebudget och ligan är ekonomiskt balanserad skall det i praktiken inte finnas välbärgade lag som kan köpa alla de bästa spelarna och öka deras vinstmöjligheter på basen av ekonomisk styrka.

EPL och europeisk fotboll har inte implementerat lönetak, vilket leder till att "kraftverks" lag skapas. Dessa lag dominerar ligorna och tar hem största delen av pokalerna. Detta syns redan om vi jämför variationen av ligavinnaren sedan 2000. Under dessa 23 säsonger har EPL sett 6 olika lag vinna trofén (worldfootball.net). Medan NFL har sett 13 olika organisationer vinna deras pokal (topendsports.com).

I och med detta bör jag först och främst ställa frågor, ha något att undersöka, för att kunna ge något som har en roll inom ekonomin bakom sport.

- Leder ett lönetak till en jämnare, mera konkurrenskraftig, liga som främjar spänningen för åskådarna?
- Hur spenderas resurserna, då lag stryps från att spendera oändligt på spelarstjärnor i en liga med ett hårt lönetak?
- Leder högre lönekostnader till bättre resultat för lag i ligor med lönetak och för lag i ligor utan lönetak?
- Vad är argumenten för att ta i bruk lönetak i en liga utan lönetak och uppfylls dessa argument i ligor med lönetak?

1.2 Syfte

Syftet med detta arbete är att förstå lönetaken bättre och deras roll inom sport. Vikt kommer att läggas på dess effekt på konkurrenskraften och hur det påverkar ligorna finansiellt och sportsligt. Denna undersökning kommer att lägga en unik vikt på jämförelsen av en liga med lönetak, NFL, och en liga utan, EPL. Detta för att besvara forskningsfrågorna till bästa mån och med möjligast många synvinklar på problematiken och påverkan av lönetak. Syftet med att besvara dessa frågor är för sporternas utveckling. Att hitta den optimala löneuppbyggnaden och för deras tillväxt samt ekonomiska hållbarhet. Syftet är att ligorna skall kunna *skapa mera med mindre*.

1.3 Avgränsning

Då det finns mycket att analysera inom ämnet och direkta skillnader i sporterna krävs det avgränsningar. Arbetet kommer inte att ta mycket hänsyn till kulturskillnaderna hos anhängarna och marknadsföringen till dem, då detta inte är relevant i denna analys och inte heller för en generell analys av lönestrukturer. EPL kommer att förespråka de ligor som saknar lönetak, då EPL och NFL anses ha det relevanta gemensamt och de största avvikelserna i precis det som kommer undersökas. Ungdomsakademier som en bieffekt av det hela inom europeisk fotboll kommer att behandlas, men enbart som en fotnot. Samma gäller NFL:s talangförvärv från NFL-utkastet, mera känt som "NFL draft".

1.4 Definitioner

Liga = Grupp av sportklubbar som spelar varandra över en viss period för poäng. Den med mest poäng efter perioden, den s.k. säsongen, vinner ligan.

Organisation = Lag i NFL. Fungerar som ett alternativ till ordet "franchise". Lagen i NFL köper rättigheter för att upprätthålla deras företagsverksamhet. Ordet "franchise" används ofta i USA då lagen diskuteras. För enkelheten och tydlighetens skull kommer ordet "organisation" användas då ett lag eller en franchise nämns i denna studie.

NFL draft = Amerikanska fotbollens talangsystem. I mars/april varje år väljer organisationerna de bästa spelarna som erbjuds från "Collage Football". Detta är spelarna som blir klara med eller avbryter högskolestudierna för att komma med i NFL. Valordningen görs enligt den föregående säsongens placering, de som blev sist i tabellen väljer först och vice versa. (NFL Football Operations, 2024)

2 TEORI

Detta kapitel presenterar vad vi på basis av teorier och annan litteratur redan vet om forskningens ämnesområde. Fast det gäller också annat än regelrätta teorier, sammanfattar jag all tidigare forskningsbaserad kunskap om ämnet under detta kapitel. Utöver de

ekonomiska teorierna är många teorier ämnade för någon specifik liga. Mitt jobb kommer vara att sammanslå dessa teorier för en stark helhet som besvarar eller hjälper besvara forskningsfrågorna.

Detta kapitel kommer att först presentera de olika sporterna och ligorna som behandlas. Efter detta kommer lönetaken presenteras och olika teorier och koncept som kommer med lönetak, speciellt i NFL. Slutligen kommer en utomstående liga som saknar lönetak, EPL, att förklaras för att ge en stark kontrast till NFL som har implementerat ett lönetak. Idéen är att förstärka den externa jämförelsen och hitta motsvarande teorier som fullbordar en stark ekonomisk jämförelse av de två avvikande systemen.

2.1 Sportarterna och ligorna

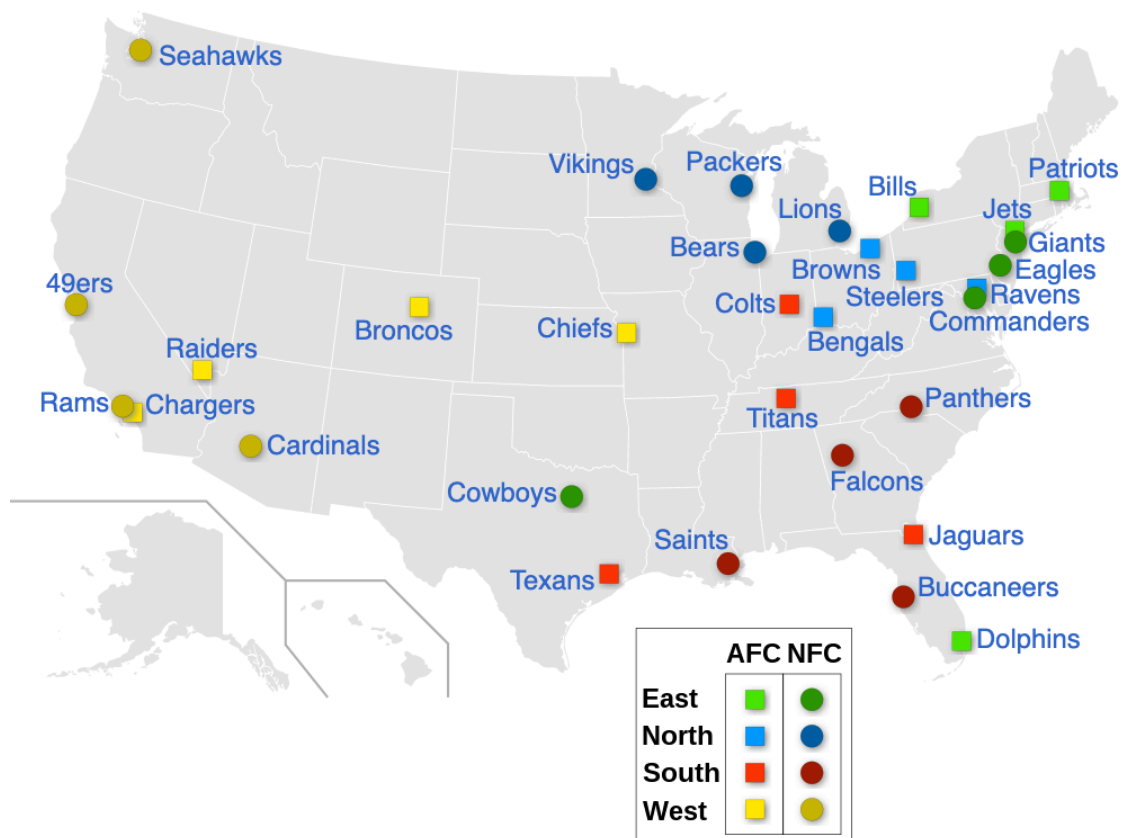
Denna underrubrik är till för att ge struktur åt den kommande texten. I och med sporternas olika regler och speciellt de olika lönesystemen mellan ligorna är det viktigt att få en helhetsbild av ligorna och deras viktigaste organ och system. Här kommer med andra ord ligorna som behandlas mest tas upp och deras lönesystem kommer också att förklaras kort. Vidare undersökning av viktiga fenomen inom sporternas löneuppbyggnad kommer att behandlas i de övriga underrubrikerna.

2.1.1 Amerikansk fotboll och NFL

National Football League (NFL) har de högsta årliga tittarsiffrorna av alla ligor i amerikansk fotboll i världen. De kammar även hem de största årliga intäkterna av alla sportligor i världen. (Ozanian & Teitelbaum, 2023b) Elva spelaren per lag är på plan under en match. Dessa elva varierar då laget anfaller och försvarar. Det finns också en egen elva av spelare då laget sparkar bollen. En NFL matchtrupp kan bestå av maximum 48 spelaren. Maximum 69 spelaren kan vara under kontrakt hos en organisation. (NFLPA, 2024) Till skillnad från andra lagsporter finns det en anfallande spelare som har större roll än resten av laget, denna spelarposition kallas ”quarterback”. Vid intresse kan de övriga sportreglerna hittas i bilaga 1.

NFL är uppdelad i American Football Conference (AFC) och National Football Conference (NFC). Bägge ligorna har 16 lag i sig och dessa lag är uppdelade i fyra egna geografiskt uppdelade grupper på fyra lag. Se figur 1 nedan. Trots uppdelningen spelar lagen mot varandra vare sig de är i samma liga eller inte, men lagen spelar garanterat varje säsong mot lagen i deras uppdelade grupper. Lagen i dessa grupper roteras inte. Uppdelningen skapar lokala rivaliteter och minskar på resetiden för lagen, då USA är ett stort land geografiskt sett. Denna uppdelning gjordes originellt 1970 då två ligor sammanslogs. Säsongen kulmineras i den kraftigt kommersialiserade Super Bowl-matchen. Här möts det bästa laget från NFC och AFC. Detta är ett av de största årliga sportevenemangen på planeten. (NFL, 2020) (History, 2009)

Figur 1. En karta över alla lagens geografiska placering. (Wikipedia Contributors, 2019)



NFL får deras ungdomstalang från deras draftsystem. Draften är implementerad i de flesta amerikanska ligorna. Detta är ungdomsspelarna som kommer in till ligan via ypperliga prestationer inom skolfotbollen. De amerikanska universitetet och collage har en egen fotbollsliga. De som presterar där brukar bli valda i NFL draften som hålls på

våren varje år. Det NFL lag som presterat sämst föregående säsongen får rekrytera denna ungdomstalang först, val 1, och vice versa får laget som vann Super Bowl välja spelaren sist, val 32. Dessa val och denna ordning av val upprepas sju gånger. Det finns totalt 259 draftval. Ordningen kan ändras och antalet draftval kan ändras per lag, då spelarbyten kan innehålla draftval som del av affären. Lag kan även byta draftval sinsemellan. Denna valordning är likt lönetaken implementerade för att upprätthålla konkurrensnivån i ligan. (NFL Football Operations, 2024)

I NFL betalar inte organisationerna för spelarköp. Då spelaren byter klubbar används vanligtvis de ovannämnda draftval som del av affären i stället. Alternativt byter lagen spelaren sinsemellan. Både spelare och flera draftval kan vara del av en affär för en högprofilspelare. Spelarvärvningen är i mången annan sport annorlunda. I europeiska fotbollen betalas det över hundramiljoner Euro för de bästa spelarna (Doyle, 2023). I amerikanska basketligan NBA hittas en blandning av dessa system då basketball är en mera internationell liga där internationella spelartransaktioner inte är osedvanliga (Eurohoops, 2020).

Slutligen, för NFL och speciellt denna undersökning är det viktigt att veta att NFL har implementerat ett hårt lönetak. Detta kommer att behandlas mera i kapitlet 'olika lönetak' och 'allmänt om lönetak & dess implementering i NFL'. Största delen av en organisations lönekostnader går åt quarterback-spelarpositionen (spotrac.com). Quarterbacken fungerar likt en playmaker och lagkapten i andra sporter. Mera djupgående information om quarterbackpositionen kommer, likt det hårda lönetaket, hittas senare i teorikapitlet.

2.1.2 Fotboll och EPL

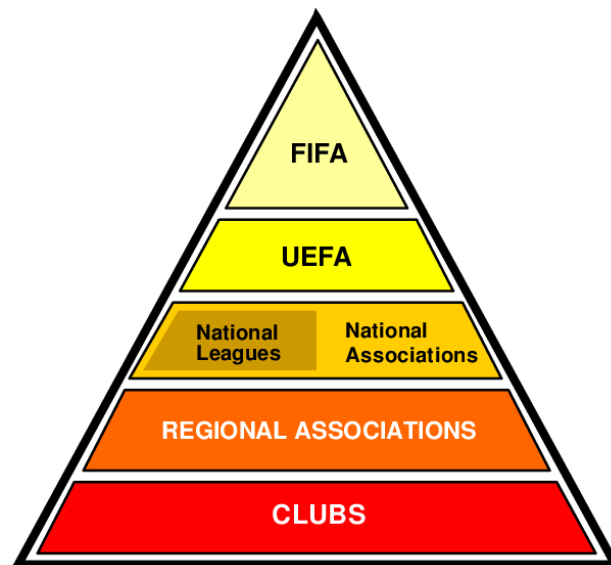
Europeiska fotbollens ledande liga är engelska Premier League (EPL). En fotbolls matchtrupp består av 11 spelare och ett par byten får göras under den 90 minuter långa matchen. En match har en 15 minuters paus efter 45 spelade minuter. Poängen är att göra mål i motståndarens mål. Laget med flest gjorda mål efter 90 minuter vinner.

Maximum 25 spelare som är över 21 år får vara registrerade i ett spelarlag för varje säsong. 8 av dessa 25 spelare måste vara s.k. "homegrown", vilket betyder att de har

spelat minst 3 säsonger hos en engelsk eller walesisk klubb före de fyller 21 år. Det finns inte någon begränsning på hur många spelaren som får vara under en klubbs kontrakt eller på hur många under-21 spelaren som får vara registrerade för klubben. (Premier League, 2024)

Inom fotboll fungerar mycket som en pyramid. Allt från ligorna, lagen och de styrande organen. Det högsta styrande organet är FIFA. FIFA försöker bland annat sprida fotbollen runt världen, organisera världsmästerskapet, och mest relevant för detta arbete så försöker de skapa en ekonomisk balans och en balans inom fotbollens utveckling (FIFA, 2024). Efter FIFA kommer de lokala organen för världsdelarna. I Europa är det UEFA. UEFA har precis samma roll som FIFA, men skillnaden är att de endast övervakar fotbollsverksamheten i Europa. (Ducrey et al., 2003) Efter det kommer de landslokala organen. I England är detta FA. Här gäller precis samma ramsa, men de fokuserar enbart på engelska fotbollens utveckling.

Figur 2. Pyramid strukturen av europeisk fotboll. (Ducrey et al., 2003)



Inom amerikanska sporterna fungerar lönetaket som det reglerande organet för spelartransaktioner och löner. Till skillnad från detta finns FFP i den europeiska fotbollen. FFP står för "Financial Fair Play" – de avgör hur mycket som klubbarna får spenderas i den annars fria fotbollsmarknaden. UEFA reglerar och kontrollerar att FFP följs i

Europa. Det baserar sig på hur mycket klubbarna tjänar över en viss tid, så att klubbarna inte tar an för mycket skuld. I den engelska fotbollen har PSR tagit över FFP på senare dagar, ”Profit and Sustainability Rules”. Vinst och hållbarhetsregler. Dessa regler är aningen annorlunda och berör endast EPL, men tanken är att de skall bli de samma som det ursprungliga FFP reglementet. Enligt de nya PS-reglerna får EPL klubbar endast ha en total förlust på £105 miljoner över de 3 senaste säsongerna. FA och UEFA drar i snören och kontrollerar dessa regler precis som FFP reglerna. (Cooper, 2024)

2.1.3 Legend för ligorna och förbunden

Här kommer en kort legend för alla ligor och styrande organ som kommer att nämnas. Denna tabell är till för att underlätta läsandet vid behov.

Alla ligorna som behandlas.

Förkortning	Namn	Beskrivning
NBA	National Basketball Association	USA:s basketbolliga.
MLB	Major League Baseball	USA:s basebolliga.
NFL	National Football League	USA:s amerikanska fotbollsliga.
NHL	National Hockey League	USA:s ishockeyliga.
EPL	English Premier League	Första divisionen: Englands fotbollsliga.
CSL	Chinese Super League	Första divisionen: Kinas fotbollsliga.
UCL	UEFA Champions League	Europas klubbmästerskap i fotboll. Årlig tävling mellan de ledande lagen.
EL	EuroLeague	Europas klubbmästerskap i basketboll. Årlig tävling mellan de ledande lagen.

ESL	European Super League	Föreslagen europeisk fotbollsliga av och mellan de starkaste lagen i Europa. Skall konkurrera med UEFA:s UCL.
KHL	Kontinental Hockey League	Eurasiens ishockeyliga. Före detta ryska superligan.

Alla förbund och regelverk som behandlas.

Förkortning	Namn	Beskrivning
FIFA	<i>Fédération Internationale de Football Association</i>	Internationella fotbollsförbundet
UEFA	<i>Union of European Football Associations</i>	Europeiska fotbollsförbundet
FA	<i>Football Association</i>	Engelska fotbollsförbundet
FFP	<i>Financial Fair Play</i>	Regelverk som ser till att klubbar inte tar an för mycket skuld gällande transaktionssummor och spelarlöner
PSR	<i>Profit and Sustainability Rules</i>	Uppdaterat regelverk i EPL som ser till att klubbar inte tar an för mycket skuld gällande transaktionssummor och spelarlöner.
NFLPA	<i>National Football League Player Association</i>	Spelarnas fackförbund som ser till att NFL:s regelverk följs
CBA	<i>Collective Bargaining Agreement</i>	Kollektivavtal som uppdateras nästan varje 10 år. Dessa är spelregler och spelarregler som görs mellan ligan NFL och spelarnas fackförbund NFLPA

Sportsspecifik legend för all använd terminologi och alla förkortningar som berör den amerikanska fotbollen och NFL.

NFL	National Football League.
NFLPA	<i>National Football League Player Association</i> . Spelarnas fackförbund som ser till att NFL:s regelverk följs.
CBA	<i>Collective Bargaining Agreement</i> . Kollektivavtal som uppdateras nästan varje 10 år. Dessa är spelregler och spelarregler som görs mellan ligan NFL och spelarnas fackförbund NFLPA.
NFL Draft	Amerikanska fotbollens talangsystem. I mars/april varje år väljer organisationerna de bästa spelarna som erbjuds från "Collage Football". Detta är spelarna som blir klara med eller avbryter högskolestudierna för att komma med i NFL. Valordningen görs enligt den föregående säsongens placering, de som blev sist i tabellen väljer först och vice versa. (NFL Football Operations, 2024)
Quarterback	Spelarposition. Huvudpjäsen i lagets anfall. Passar bollen och fungerar som en playmaker.
AFC	American Football Conference.
NFC	National Football Conference.
Super Bowl	Finalen mellan AFC och NFC vinnarna.

Sportsspecifik legend för all terminologi och alla förkortningar som berör fotbollen och EPL.

EPL	English Premier League.
FIFA	<i>Fédération Internationale de Football Association</i> . Internationella fotbollsförbundet.
UEFA	<i>Union of European Football Associations</i> . Europeiska fotbollsförbundet.
FA	<i>Football Association</i> . Engelska fotbollsförbundet.

FFP	<i>Financial Fair Play</i> . Regelverk som ser till att klubbar inte tar an för mycket skuld gällande transaktionssummor och spelarlöner.
PSR	<i>Profit and Sustainability Rules</i> . Uppdaterat regelverk i EPL som ser till att klubbar inte tar an för mycket skuld gällande transaktionssummor och spelarlöner.

2.2 Olika lönetak

Före vi tittar på lönetaken vill jag presentera de olika versionerna som existerar. Lönetak kan hittas i ligor över hela världen. Exempelvis i en stor del rugbyligor runt världen, ryska ishockeyligan KHL och kinesiska fotbollsligan CSL. Lönetak har dock främst implementerats i alla de amerikanska sportligorna. NBA var den första ligan att implementera ett lönetak för säsongen 1984/85 (Borland & MacDonald, 2003).

I och med lönetaken finns det många olikheter och olika versioner av samma system. Vi har hårda lönetak som finns i NFL (*am. Fotboll*), NHL (*am. Ishockey*), och CSL (*Kinas fotbollsliga*). Mjuka lönetak som hittas i NBA (*am. Basket*). Sedan har vi även lönegolv som är motsatsen till lönetak, detta är den minsta summan lagen måste betala åt deras avlönade spelare. NFL har till exempel implementerat detta som kontrast till deras lönetak. Lyxskatt, engelska "Luxury tax", kan även implementerats. MLB (*am. Baseboll*) använder endast lyxskatt. Det är vanligt att ligor med mjuka lönetak också implementerar lyxskatt för att ge mera frihet åt lagen att passera lönetaket, exempelvis i NBA.

2.2.1 Hårda lönetak

Hårda lönetak har en fast summa som inte får överskridas på spelarnas lönekostnader för organisationerna i ligan. Trots detta är det vanligt att klubbarna eller organisationerna får överskrida summorna enligt vissa planer, men som helhet följs dessa starkt och straff delas ut till de lag som inte lyckas följa lönetaket. Amerikanska ligorna NFL och NHL använder hårda lönetak. Utanför USA kan det hittas i Kinas fotbollsliga CSL (*Chinese Super League*).

2.2.2 Lönegolv

Lönegolv är andra sidan av lönetaket. Det är en gräns för minsta summan lagen måste spendera på spelarlöner. NFL har implementerat detta för maximal konkurrens. Syftet är att se till att lönebudgeten faktiskt går till spelarna. Lönegolv brukar endast existera i ligor med lönetak.

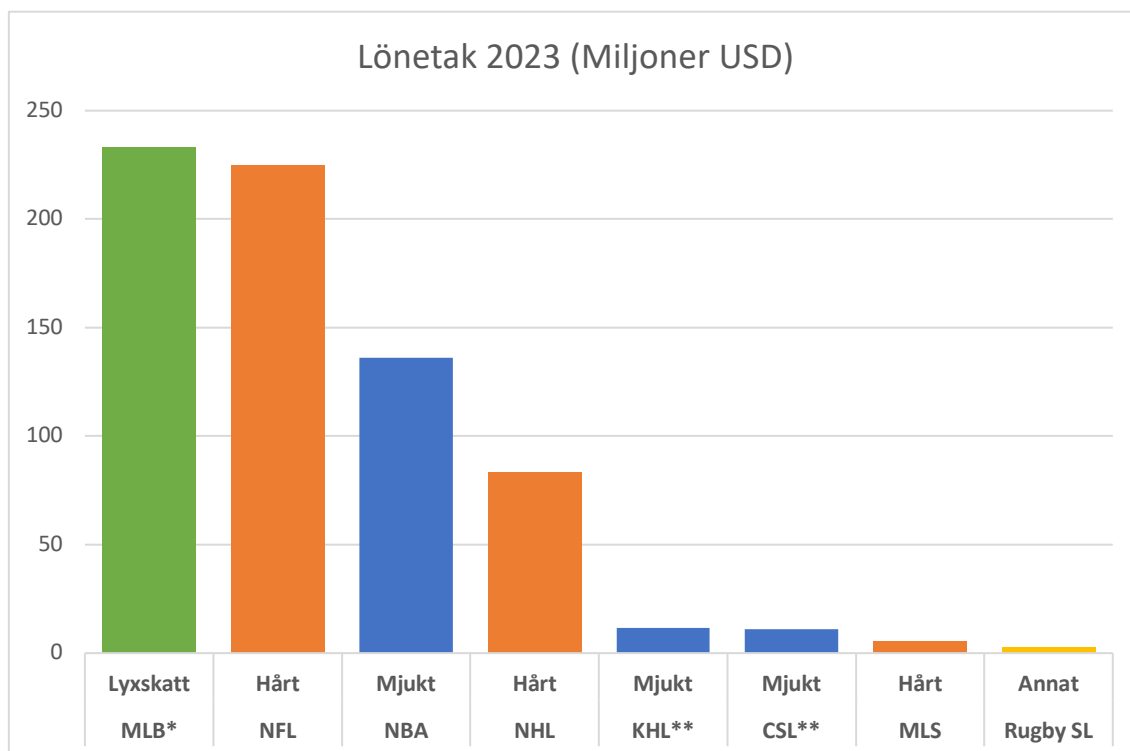
2.2.3 Mjuka lönetak

Ett mjukt lönetak kan överskridas till skillnad från det hårda lönetaket. Ifall taket överskrids bör organisationen som gjort det vanligtvis betala ett förbestämt straff. Vanligtvis en pengasumma av något slag. NBA använder ett mjukt lönetak och har korsat detta med "lyxskatt" som behandlas i underrubriken nedan. Lyxskatten betalas i NBA då en organisations lönekostnader överskrider det mjuka lönetaket.

2.2.4 Lyxskatt

Lyxskatt betalas då en organisation överskrider en viss mängd i lönekostnader. Detta har implementerats i NBA med deras mjuka lönetak, samt är det enda reglerande elementet i MLB. Lagen i MLB betalar olika skattesummor baserat på hur många gånger de har tangerat summan och till skillnad från NBA går skatten delvis till de fattigare lagen i ligan. NBA har inte ett lika hårt straff. De kan flexa mera med summan och skatten fungerar mera som en varning åt organisationen.

Figur 3. Lönetaken för 2023.



*Lyxskatt kommer då de totala lönerna överskrider summan. Den varierande skatten läggs på den överskridna summan.

**Avrundande från lokala valutor. KHL = rysk rubel [RUB]. CSL = renminbi (kinesisk yuan) [CNY].

2.3 Allmänt om lönetak & dess implementering i NFL

I detta kapitel tittar vi noggrannare på lönetaken. Varför de är implementerade och hur de är implementerade i NFL. Trots det hårda lönetaket, som i teorin är samma för varje organisation, så har så gott som alla organisationer i NFL ett personligt lönetak för varje enskild säsong. Det finns alltså flexibilitet för att stärka organisationernas hållbarhet. (NFLPA, 2020) Löneuppbyggnaden i NFL är i praktiken väldigt rakt på sak, men de har en hel del detaljer och system som komplicerar ekonomin bakom det hela. De har deras hårda lönetak och lönegolv. Jag tittar i synnerhet på systemet i NFL då ligan har enorma organisationsvärderingar, även gentemot de andra amerikanska ligorna och till och med i hela världen (Ozanian & Teitelbaum, 2023a). Det hårda lönetaket har också en enklare och starkare kontrast till ligor med öppna och friare löneuppbyggnader som främjar denna analys.

Detta kapitel är essentiellt för att förstå lönetakens uppbyggnad. Allmänt om deras uppbyggnad och funktion kommer att förklaras. Statistik och data gällande NFL kommer vara grunden till detta kapitel.

1994 introducerades lönetak till amerikanska fotbollen, då var lönetaket \$34,6 miljoner. 30 år senare har lönetaket stigit med cirka 638%. Lönetakets summa för 2024 säsongen kommer vara \$255,4 miljoner (Patra, 2024). Enligt usinflationcalculator.com är lönetaket från 1994 värt ungefär \$72,92 miljoner i dagens läge med inflation i åtanke (CoinNews Media Group LLC, 2019). Det är alltså fortfarande en ökning på cirka 250% i lönetakets summa med inflationen medräknat. 2011 uppdaterade NFL deras CBA-avtal om hårda lönetak och implementerade bland annat lönegolv. Lagens individuella lönegolv är 89% av lönetakets summa per säsong och ligans kollektiva lönegolv ligger på 95%. Det vill säga lagen måste spendera största delen av sin lönebudget (89%) och i medeltal skall ligans lag spendera 95% av det totala lönetaket. Lagens individuella lönegolv granskas i snitt på en period av fyra år. Syftet är att ge organisationerna andrum. NFL är en väldigt fysisk sport så skador händer titt som tätt till spelarna. Ett lönetak som skulle granskas skilt för varje säsong skulle kunna kollapsa lagen. Detta ger i stället lagen möjligheten att omorganiseras om något oförväntat händer till laguppställningen. Spenderar organisationerna mindre än lönegolv kommer skillnaden att betalas till NFL som sedan delar ut den rakt till organisationens spelare. (Robinson, 2023)

2.3.1 Konkurrenskraftig balans

Konkurrenskraftig balans är organisationernas förmåga att tävla med de andra organisationerna i en liga. Detta är ett sammanslaget begrepp för den sportsliga delen av organisationerna och den ekonomiska delen. Från ett sportsligt perspektiv är det hur väl organisationerna presterar under säsongerna gentemot deras konkurrenter, medan det ekonomiska perspektivet behandlar deras ekonomiska kapacitet gentemot konkurrenterna.

De flesta källorna pekar direkt på att lönetakets implementering är i grund och botten för att uppnå en konkurrenskraftig balans mellan lagen. I en datadriven forskning från 2009 hittas en direkt korrelation mellan lönetak och konkurrenskraft. Denna korrelation stämmer för alla former och implementeringar av lönetak. Att implementera ett lönetak

i en obalanserad liga, vilket är normen för ligor utan lönetak, hittas även en ökning i social välfärd. Enbart i en redan balanserad liga skulle implementeringen av ett lönetak sänka social välfärd, enligt Dietl, Lang och Rathkes kalkyler. Lönegolvet, som är implementerat i NFL, kontrar detta i teorin och leder enligt dem enbart till mera konkurrenskraftig balans mellan organisationerna. (Dietl et al., 2009)

Motsägande studier har dock gjorts. 2011 gjordes en statistiks studie av Totty och Owens som beräknade vinstprocents ändringar per säsong över en period av ca. 30 år i NFL, NBA och NHL. En undersökning med Herfindahl-Hirschman index (HHI) gjordes även. HHI är ett ekonomiskt mått som beräknar marknadens konkurrens (Bromberg, 2021). Denna kalkyl kan och har implementerats inom sportligor. HHI beräknar kort sagt lagens andelar av de totala poängen som blir utdelade (Owen & Owen, 2020). Totty och Owens studie är en paneldata analys. Deras resultat tyder på att lönetak inte främjar konkurrensen från en sports vinkel. Lönetak främjar vinstdelningen för lagen och ger enbart en ekonomisk balans. I deras studie påpekas även att NBA visar den minsta korrelationen mellan deras lönetak och konkurrenskraftiga balans. Detta kan anses vara på grund av deras system med lyxskatt och deras mjuka lönetak som enkelt kan överskridas. (Totty & Owens, 2011) Trots de motsägande resultaten bevisar deras studie att hårdare lönetak har en starkare korrelation till balansen i ligan. Själv fruktar jag att Totty och Owens inte räknade med alla sportsliga parametrar för att kunna ge en avgörande slutsats.

Liknande studier har undersökts med HHI och med mera parametrar än vad Totty och Owens gjorde. Dessa resultat har varit mera överens med den generella konsensusen att lönetak främja lagens sportsliga balans. Detta till exempel i en undersökning av rugbyligors lönetak av Avila-Cano, Owen och Triguero-Ruiz från 2023. Enligt deras HHI undersökningen främjar lönetak den konkurrenskraftiga balansen. Dock påpekar de även att olika bonusar och parametrar inom sport gör HHI till ett svårläst index som inte uppfyller alla krav för att ge ett avgörande svar. (Avila-Cano et al., 2023)

Då lönetak påverkar lönespenderingarna var det i god tid att undersöka hur lönespenderingen påverkar lagen. Shorin undersökte 2017 de 4 största amerikanska ligorna och hur lönespenderingen påverkar prestandan för lagen i ligorna. De 4 ligorna är NFL, NBA,

MLB och NHL. I Shorins undersökning kommer det fram att NFL är den mest jämndelade ligan. Med det hårdaste lönetaket och jämnaste konkurrenskraften har deras lönespenderingar den minsta effekten på prestanda. Dock för alla 4 ligor hittas en direkt korrelation till bättre prestanda för högre lönespenderingar. Ju svagare lönetak, desto större effekt. Prestandan i detta fall innebär både sportslig prestanda, matchresultat, och ekonomisk prestanda, maximering av intäkter. I stora drag är det värt att spendera mera på löner, eftersom det höjer prestandan. Bättre resultat ökar intäkterna. Det gäller även för lag i ligor var en stor del av intäkterna delas mellan lagen. (Shorin, 2017)

Kort sagt pekar de flesta studierna på att lönetak främjar den konkurrenskraftiga balansen och ligornas ekonomi, men att det finns avvikelser och slutsatserna är svåra att dra. Att implementera ett lönegolv med ett lönetak anses främja sannolikheten att uppnå en konkurrenskraftig balans. Lönetakets styrka visar en tydlig koncensus: ju starkare lönetaket är, desto mera jämndelad blir ligan.

2.3.2 Lönetakets summa

Utöver en jämndelning av konkurrensen implementerades lönetak till att börja med för att förminska lönekostnaderna (Totty & Owens, 2011). NFL lägger enligt CBA avtalet 2020 aningen under hälften av deras totala intäkter på spelarlöner, det var så gott som samma summa enligt det tidigare CBA avtalet 2011. För tillfället blir 48% av hela ligans intäkter återinvesterade i spelarna, dvs. i lönetaket. En del av denna summa är reserverad för spelarnas förmåner, men används i huvudsak till lönetaket och spelarlönerna. Då NFL har konstant fått större intäkter har lönetaket konstant stigit. Covid-19 var det enda som stoppade den stadiga utvecklingen, men det har inte stoppat NFL för att komma tillbaka till deras stadiga spår igen. (Treacy, 2024)

2.3.3 Resten av budgeten

Som sagt går 48% av organisationens lagfördelade budget åt lönetaket, dvs. spelarlönerna. Den resterande 52 %:en kan laget spendera fritt på det interna i organisationen. Organisationerna får utöver denna summa behålla majoriteten av de lokala intäkterna de gör. Till dessa hör bland annat biljettförsäljning, matförsäljning, parkeringsavgifter, presentaffärs försäljning och lokala radiosändningsrättigheter. NFL har inget krav på

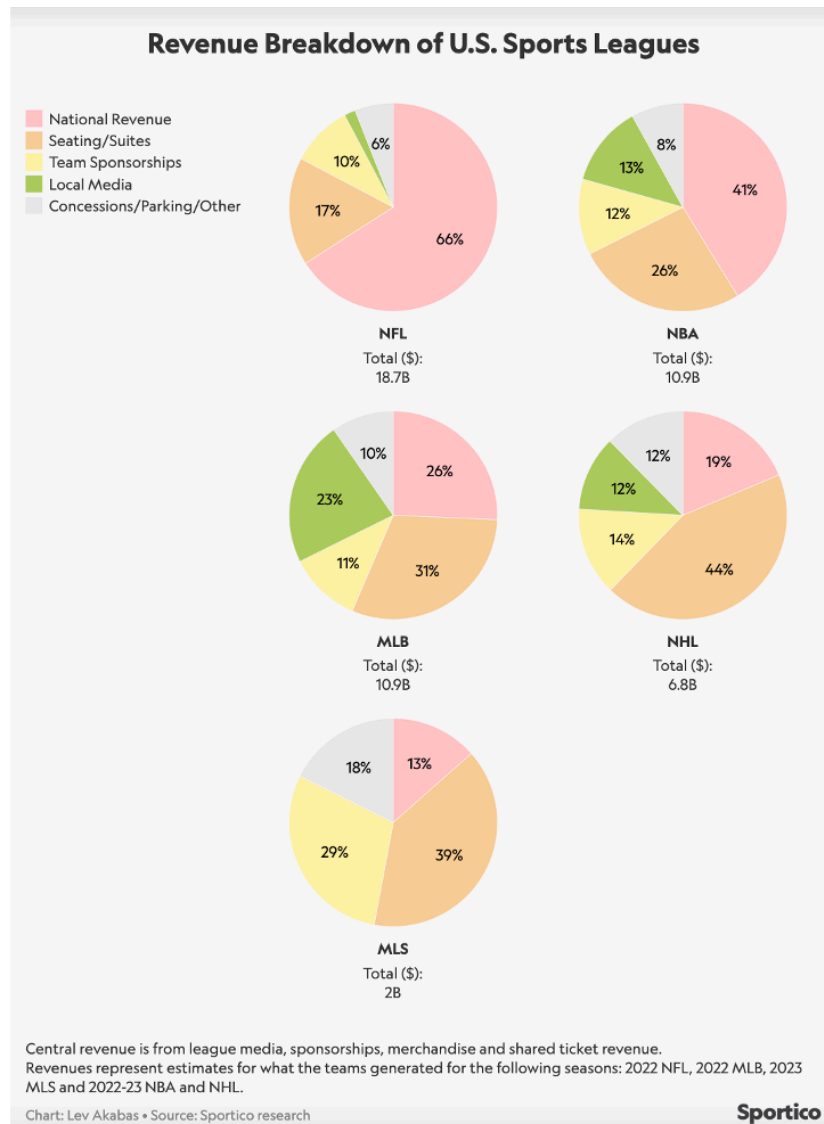
organisationerna att visa hur de spenderar dessa pengar, vilket gör det svårt för andra organisationer att få reda på tekniker för att höja deras intäkter och prestanda. Det blir också svårt att ge klara siffror på hur lagens budgeter används. 31 av 32 lag är privatägda och behöver inte redovisa hur deras pengar spenderas. Green Bay Packers, den enda ideella organisationen i NFL, tjänade 2017 \$200 miljoner på lokala inkomster. (Tanier, 2018)

Organisationerna, precis som de flesta företagen, återinvesterar denna budget. Till utgifterna hör bland annat tränarnas löner och alla andra icke-spelarlöner, deras anställningsförmåner, reseutgifter för varje bortamatch, scouting, försäkringar och alla fastighetskostnader. Då organisationerna får behålla största delen av de lokala intäkterna finns det ett direkt intresse att återinvestera i deras stadion. Renovationer som skapar mera sittplatser betyder mera biljettförsäljning vilket betyder mera lokala intäkter. (Tanier, 2018)

2.3.4 Ligans intäkter

Den totala lagfördelade budgetens summa baserar sig med andra ord på ligans intäkter. Kortfattat går 48% till lönetaket, 52% till organisationernas egen användning och organisationerna får utöver detta sina lokala inkomster. Varifrån kommer då ligans intäkter som delas mellan organisationerna? NFL kammar hem majoriteten av sin inkomst från sändningsavtal och sponsorer. NFL har sändningsavtal med olika media- och tv-bolag som 2023 sträckte sig cirka 10 år framåt. Dessa har ett värde på \$125 miljarder. 66% av ligans intäkter är dessa avtal och sponsorer. Följt av detta är 17% av intäkterna från biljettförsäljning. Som sagt i stycket ovan behåller lagen majoriteten av dessa lokala intäkter. Till ligan och den lagfördelade budgeten går endast 34% av intäkterna från biljettförsäljningen. Resterande 66 %:en av biljettförsäljningen går till organisationernas lokala inkomster. För att se alla ligans intäkter se figur 4 nedan som visar varifrån amerikanska ligorna NFL, NBA, MLB, NHL, och MLS fick sina intäkter 2022/2023. (Badenhausen, 2024)

Figur 4. Revenue Breakdown of U.S. Sports Leagues. (Badenhausen, 2024)



2.3.5 Lag och ordning

Bryter en organisation mot lönetakets regler blir de först o främst bötfällda. Laget kan tappa draftval till nästa NFL draft. Alternativt avbryter NFL deras spelarkontrakt tills de är under lönetakets gräns igen. Det är även möjligt att organisationen stoppas från att göra spelarbyten tills de är under lönetaket igen. Ifall en organisation blir bötfällda är det vanligtvis i form av tappade draftval. Mestadels är detta en väldigt sällsynt händelse. NFLPA är fackförbundet förknippat med detta, de håller bland annat koll på detta och att CBA avtalet fullföljs. (NFLPA, 2024) (NFLPA, 2020)

Misstag orelaterade till spendering ger liknande straff. Mot slutet av 2022 gjorde laget San Francisco 49ers ett misstag i deras redovisning som har kostat dem ett sent draftval i 5:e drafrundan för 2025 och ett av deras draftval i 4:e rundan för 2024 har skjutits bakåt. Felet i deras bokföring har inte gett dem någon sportslig fördel, men straffet bevisar ordningen i NFL och med vilket allvar de tar ekonomiska brott. (Florio, 2024)

2.4 Kontrakten i lönetakets värld

För att organisationerna skall enklare kunna följa med deras lönebudget måste spelarkontraktens utgifter beräknas på en årlig bas. Skulle en spelare till exempel skriva under ett 4-årskontrakt som garanterar \$20 miljoner, så skulle kontraktet i teorin delas upp som \$5 miljoner per säsonger i deras löneuträkningar. Detta stämmer inte direkt då kontrakt inte brukar vara linjära i NFL. Lönen i NFL kontrakt brukar gradvis öka per säsong, eftersom lönetaket förväntas stiga varje säsong (till exempel: \$3,5m – \$4,5m – \$5,5m – \$6,5m, totalt \$20m). Detta skapar en ganska stor ökning av löneutkomster efter ett par år då man inser att alla spelaren i laget har liknande kontrakt. NFL har en rätt osedvanlig funktion för att kontra detta. Organisationerna har full rätt att avbryta ett kontrakt när som helst, utan att betala resten av kontraktet förutsatt att kontraktet inte innehåller ”garanterade pengar”. Garanterade pengar är pengar som ges till spelaren vare sig organisationen skulle avbryta kontraktet eller inte. Detta har sakta men säkert blivit aningen mera vanligt i NFL. Dock är det inte normen att kontrakt innehåller dessa för att lagen skall enklare kunna upprätthålla de hårda reglerna som kommer med ett lönetak. Tack vare det mjuka lönetaket har till exempel NBA-lag vanligtvis garanterade pengar i deras kontrakt för basketspelarna. (NFLPA, 2020)

2.4.1 Underskrivningsbonus

En annan implementerad taktik som liknar de garanterade pengarna är ”underskrivningsbonus” (*”signing bonus”*), dessa hittas också bland annat i europeisk fotboll, men för andra orsaker. Det är en bonus som spelaren får direkt vid underskrivning av kontraktet. Detta används hyfsat ofta bland NFL-lag för att se till att spelarna inte avböjer kontrakt p.g.a. rädsla över att kontraktet skulle bli uppsagt mot slutet av kontraktets tid. Utan

underskrivningsbonusen skulle spelaren i så fall mista största delen av sin lön. Avbrytningen av kontrakt är som sagt ett knep för organisationen att spara lönebudget, då största delen av lönen inte skulle spenderas ifall det blir avbrutet. Underskrivningsbonusen ges direkt till spelaren, men mot lönetakets budget räknas den enligt kontraktets längd. Med andra ord delas summan per år över kontraktets längd. Exempelvis; en bonus på \$15 miljoner över ett 3-årskontrakt uppdelas som \$5 miljoner per år. Enligt lönetakets uträkningar fungerar detta kontrakt i princip som ett vanligt progressivt kontrakt. Skillnaden ligger i att organisationen betalar bonussumman åt spelaren direkt och där för hjälper det inte för organisationen att avbryta ett kontrakt via skador eller av att byta bort spelaren. Om organisationen avbryter kontraktet kommer rest summan av kontraktet att räknas från lönetaket för den säsong som kontraktet avbröts på. Bonussumman kommer räknas bort från lönetakets budget vad de än gör. Att pensionera sig efter en underskrivningsbonus fungerar inte. Enligt regelverket i NFL måste spelaren betala tillbaka en del eller t.o.m. hela bonusen ifall de inte tar del av träningar eller matcher då de inte har fysiska hinder. (NFLPA, 2020)

2.4.2 Garanterade pengar

Trots den garanterade pengens likhet till underskrivningsbonusen finns det en vital skillnad jag bör uttrycka. Garanterade pengar uppdelas och den garanterade lönen betalas som en fast summa för varje säsong som kontraktet gäller. Detta gäller även om spelarens kontrakt avbryts, vilket inte gäller för underskrivningsbonusen, som betalades direkt och rest summan för bonusen skiftas till den säsongens lönetak som kontrakt avbröts på. Bonusen anses vara förmånligare för organisationerna, eftersom detta lämnar utrymme i deras framtida lönetak, gentemot att ha icke tillgängliga resurser som betalas framöver. Dessa lönesummor som betalas till spelaren som inte spelar för organisationen mera p.g.a. garanterade pengar kallas ”dead cap” eller ”dött tak” och dess hantering är ett ämne i sig. Varje organisation står nästan alltid på en summa av det döda taket (spotrac.com).

Garanterade pengar blir komplicerade då en organisation måste sänka deras löneutgifter och en spelare med garanterade pengar i kontraktet inte presterar som förväntat. Ifall organisationen lyckas byta denna spelare till en annan organisation kommer de att måsta

ta över betalningen av de garanterade pengarna till spelaren. Detta förorsakar att få organisationer vill byta för spelaren med mycket garanterade pengar kvar i kontraktet. Slutligen blir det pengar som åter bort från lönebudgeten som kunde spenderas på andra spelaren och positioner. NFL organisationerna undviker garanterade pengar i deras kontrakt på grund av detta. (NFLPA, 2020)

2.4.3 Incitament: LTBE & NLTBE

Incitament är en del av spelarkontraktet som har en speciell roll inom lönetaks uträkningarna. NFL har två olika incitamentklasser. LTBE ("Likely To Be Earned") och NLTBE ("Not Likely To Be Earned"), översatt "förväntats att bli tjänat" och "inte förväntat att bli tjänat". Kontrakt kan innehålla prestanda relaterade bonusar. Om spelaren har uppnått en prestanda tidigare under deras karriär är det LTBE och vice versa för NLTBE. Ett annat vanligt LTBE-incitament är att spelaren skall utföra personliga träningar efter att säsongen är slut för att upprätthålla sin kroppsbyggnad. En uppnådd LTBE- eller NLTBE-bonus betalas till spelaren. Det viktiga att veta är hur dessa påverkar lönetaket. LTBE tas direkt från lönetakets budget, medan en NLTBE inte gör det förrän den skulle bli uppnådd. Det finns med andra ord fyra scenarion:

- LTBE uppnås: Tas från lönebudgeten.
- LTBE uppnås inte: Krediteras tillbaka nästa säsong och höjer lönetaket.
- NLTBE uppnås: Debiteras från nästa säsong lönebudget och sänker lönetaket.
- NLTBE uppnås inte: Ingenting händer.

Figur 5. LTBE & NLTBE effekt på redovisning.

		Salary cap effect		When?	
		Credit (+)	Debet (-)	Season 1	Season 2
LTBE	Achieved		X	X	
	Not achieved	X			X
NLTBE	Achieved		X		X
	Not achieved				

Detta är en orsak till att organisationer har varierande lönetak sinsemellan trots att de alla har samma hårda lönetak. (NFLPA, 2020)

2.4.4 Lönetaksjusteringar

En annan orsak till att lagen har varierande lönetak är möjligheten att justera deras lönetak. Om en organisation spenderar för lite pengar på löner en säsong kan de överföra det till nästa säsong. I NFL:s senaste CBA avtal från 2020 finns det ingen utsatt maximal summa som får överföras, men summan skall godkännas av NFL som sedan följer med att organisationen upprätthåller lönetakets reglemente. (NFLPA, 2020)

2.4.5 Quarterback och andra spelarpositioner

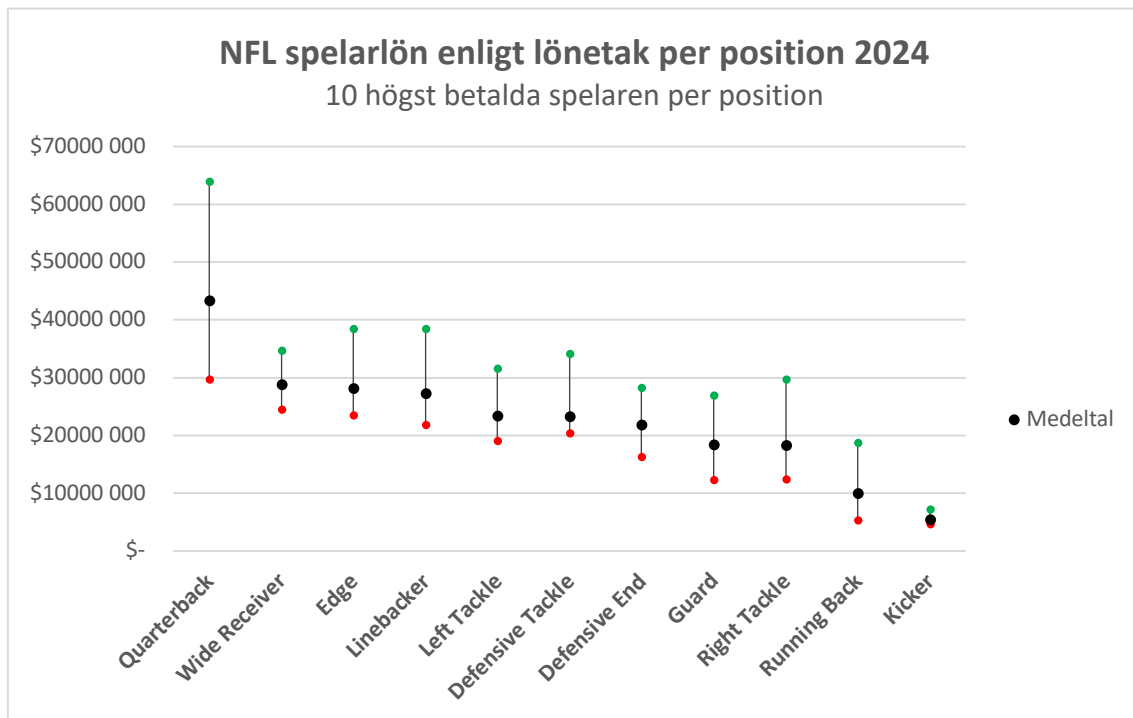
Slutligen vill jag belysa en viktig aspekt av kontrakten inom amerikansk fotboll. Stjärnspelaren i ett NFL lag är vanligtvis deras quarterback. 9 av de 10 högst betalda spelaren med aktiva kontrakten inom NFL är quarterbacks. Denna statistik är tagen från Spotrac i början av mars 2024. (spotrac.com)

Grafen nedan är gjord med statistik från Spotrac.com tagen 13.3.2024. Spotrac är en databas med information gällande spelarkontrakt. Spelarpositionerna är valda baserade på de 10 positioner som har det högsta medeltalet av löner. Den data som används är de 10 högst betalda spelarna per position och deras snittlön. Lönen är som sagt svår att beräkna, så detta är den lön som räknas från lönetaket för varje spelare under den inkommande säsongen 2024. (spotrac.com)

”Running back” hör inte till de 10 bäst betalda positionerna, men jag lade med positionen då den har varit i het elden den senaste tiden. En running back är en essentiell del av anfallet och mellan skiftet från 2022 säsongen till 2023 spekulerades det mycket om deras lön gentemot kontribution i lagen. Spelarna inom denna position började protestera. (Connolly, 2023) Denna position lades med i denna graf för att ge en större användning och mera syfte åt grafen.

Som grafen visar spelar quarterbacken i en helt annan liga. Enbart 66 quarterbacks spelade under 2023 säsongen (Shook, 2024). Deras lön återspeglar i många fall knapphet framom förmåga, vilket Szymanski har konstaterat gällande europeiska fotbollsspelarlöner (Szymanski, 2014). Som jämförelse finns det över 300 "wide receivers" (ESPN, 2024).

Figur 6. NFL spelarlön enligt lönetak per position 2024. (Data: spotrac.com)



Trots att en quarterback som betalas mera än ligasnittet anses leda till mera vinster, märker Winsberg i sin undersökning om lagprestanda gentemot löneutbetalningar, att det inte stämmer. Att överspendera på en quarterback leder till sämre offensiv prestanda. (Winsberg, 2014) I Mulholland och Jensens undersökning om optimala lönetaks spendering framkommer det att guard, defensive line och linebackers hör till de bästa positionerna att spendera stora summor på. En vanlig felaktig uppfattning är att left tackle hör till positionerna som skall spenderas på. Slutligen kommer de även fram till att den underbetalda running back-positionen ger optimal prestanda till laget då de förblir underbetalda. (Mulholland & Jensen, 2019)

2.5 Taklösa EPL

En jämförelse mellan en liga med ett öppet lönesystem kommer vara nyckel för att se lönetaketets effekt på en liga. Professor Szymanski, berömd specialist inom europeisk fotboll och ekonomi, klassar det amerikanska systemet som ett socialdemokratiskt sätt att uppnå deras underhållning och sportslighet, medan den europeiska fotbollen är fortfarande en av de få rena kapitalistiska systemen i världen samt en av de mest framgångsrika manifestationerna av modern kapitalism. (Szymanski, 2014)

I samma artikel år 2014 för CNN påpekar Szymanski att ”många tycker att det är orättvist att sjuksköterskor eller brandmän tjänar små löner jämfört med idrottsstjärnor, men deras lön återspeglar helt enkelt bristen”. (Szymanski, 2014)

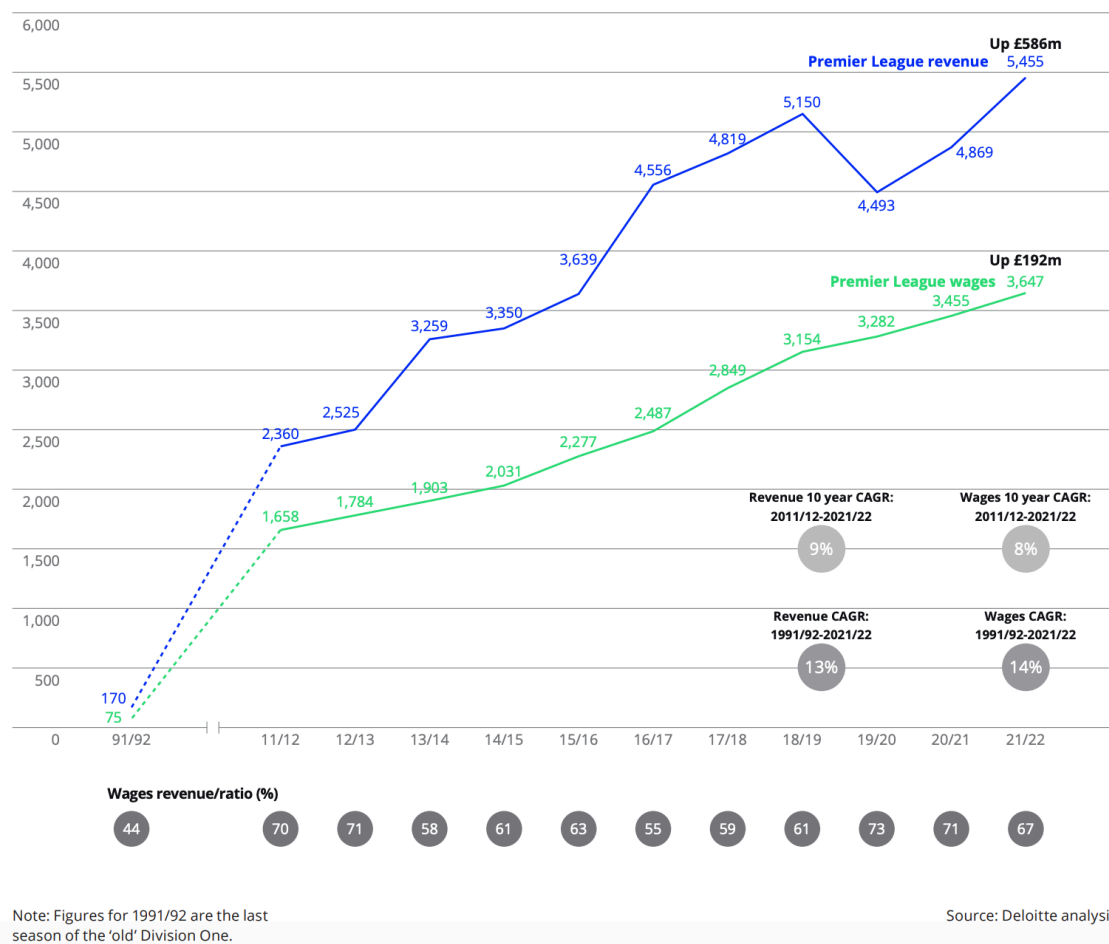
I EPL är den största kostnaden för lagen anskaffningen av spelaren. Löner och spelartransaktionssummorna för att vara mera specifik (Battle et al., 2011). Enligt Deloitte's årliga finansrapport år 2013 spenderade EPL klubbar runt 70% av deras inkomst på spelarlöner. Som kontrast spenderade NFL organisationerna samma år cirka 47% av ligans inkomster på löner. (Edwards, 2013)

2.5.1 Löneomsättningskvot (lön/intäkt)

Tidigare stycket kom med data som ser föråldrad ut, men samma synops gäller ännu idag. Deloitte rapporterar årligen de finansiella situationerna av de ”stora fem” eller ”big 5” – de fem största fotbollsligorna i Europa: England, Spanien, Italien, Tyskland, och Frankrike. £3,6 miljarder lades på lönekostnader i EPL under säsongen 2021/22. Summan steg 6% från föregående säsongen och detta var tredje säsongen i rad som lönekostnaderna hade stigit. Ekonomiskt sett är de totala löneutgifterna väldigt intetsä- gande på egen hand. Där för bör de jämföras med intäkterna enligt den essentiella löneomsättningskvoten. Här divideras de totala löneutgifterna med de totala intäkterna och multipliceras med 100 för att få ett procenttal. Intäkterna har stigit under samma tid, mera än lönekostnaderna, så löneomsättningskvoten har sjunkit trots allt. 67% av inkomsterna gick åt löner 2021/22 säsongen, då föregående säsong 2020/21 var kvoten på 71%. I stora drag; ju mindre kvoten är desto bättre hanterar klubben sin omsättning.

(Deloitte, 2023) Löneomsättningskvoten för 2011–2022 hittas under x-axeln på grafen nedan.

Figur 7. Premier League clubs' revenue and wage costs – 1991/92 and 2012/13 to 2021/22 (£m) (Deloitte, 2023)



2.5.2 Det åttonde underverket: Fotbolls pyramiden

Europeiska fotbollens strukturella utveckling och de spelartransaktionsrelaterade kostnadernas utveckling går djupgående igenom i Matt Andrews och Peter Harringtons undersökning från 2016. Undersökningen bottenar sig mycket i sportens uppbyggnad. Den kapitalistiska fotbollen är en total pyramid. Allt från lönestrukturen, lag styrkorna, själva ligornas uppbyggnad med uppflyttning och nedflyttning bland divisionerna, och även de styrande organen som UEFA och FIFA.

Sporten är dominerad av en liten elit i Europa. Detta då intäkterna har ackumulerat enormt på senare dagar via gigantiska telesändningsavtal, sponsorer och den nya trenden av att förmögna personer har köpt sig in i företagen. Lönekostnaderna hade stigit med hela 700% sedan mitten av 1990-talet till 2016, då Andrew och Harrington gjorde deras studie. Kostnaderna har bara fortsatt stiga sedan dess. Dock har mindre klubbars lönekostnader stegrat relativt stabilt och har till någon mån följt den CAGR (*genomsnittlig årlig tillväxttakt*) som kan hittas utanför fotbollsvärlden. Detta leder endast till att klyftan växer större konstant. De fyra största ligorna tjänar 60% av intäkterna hos 54 ligor i Europa. Dessa klubbar står endast för 11% av populationen. Utöver sändningsavtal, sponsorer och stormrika ägaren kan löneinflationen även antas komma från spelarnas agenter då detta har blivit standardpraxis med något som kallas TPO (*Third Party Ownership*). TPO är i korta drag tredje parts ägande av en spelare. Spelaren kan vid behov ta finansiellt stöd och utbildningsstöd mot en procent av deras framtida inkomster via kontrakt. Med andra ord investerar en tredje part i en ung spelare i hopp om att spelaren "lyckas". (Andrews & Harrington, 2016)

De största klubbarna har ett monopoliserande järngrepp över sportens intäkter och spelartalang, då de har styrkan att spendera lockande summor till lag såväl som spelaren. Detta har i sin tur skapat en "vinstmaximerande" kultur. Enligt Szymanskis studier finns det en direkt korrelation mellan pengakraft och vinst i fotboll (Szymanski, 2003). Detta har skapat dessa "super-lag" som fungerar som netto köparen, och andra lag med försäljning som affärsplan, de fungerar i princip som språngbrädor för spelaren. Detta gäller speciellt i klubbar som skulle hittas i mitten av "klubbpyramiden" som till exempel ligorna i Portugal, Nederländerna och Belgien för att nämna några. (Andrews & Harrington, 2016)

Pyramiden och dess hierarki är orsaken att lönetak förblir svårt att implementera i europeisk fotboll. Fotbollskulturen och historiska orsaker inom Europa har överlämnat styrandet till de styrande organen (UEFA) till skillnad från det amerikanska systemet där ligan har full kontroll att implementera ett lönetak via deras CBA avtal. Det går även att argumentera att ett lönetak skulle bryta mot EU lag. (Dietl et al., 2009)

2.5.3 Fotbollens intäktsförändringar (SSSL & MCMMG)

Nya intäktsmedium har ändrat och format sporten drastiskt. Enligt Andreff och Staudohar har intäkterna kommit från ett s.k. SSSL system. Översatt står det för en ”Åskådar – Subvention – Sponsor - Lokal” finansieringsmodell, där intäkterna kom från biljettförsäljning och från anhängarna som kom till matcherna. FIFA och UEFA brukade ta nästan all deras inkomst från medlemskapsavgifter på 1930-talet. Nu följer intäkterna det s.k. MCMMG, översatt ”Media – Företag – Marknadsförening – Marknader – Global” finansieringsmodellen. Intäkterna kommer som sagt från sändningsavtal över hela världen och klubbarna tjänar fritt egna pengar på egna sätt enligt hur ett vanligt företag skulle. (Andrews & Harrington, 2016)

2.5.4 Lönetak i engelsk fotboll

Inom europeisk fotboll har implementeringen av lönetak diskuterats, men få handlingar har gjorts för att förverkliga detta. Engelska fotbollen har övervägt möjligheten. För säsongen 2020/21 infördes det lönetak i Englands 3:e och 4:e division på £2,5 miljoner, respektive £1,5 miljoner per år för varje lag. Trots försöket förkastades det halvvägs genom säsongen i februari 2021 då fackförbundet PFA (*Professional Footballers' Association*) ansåg att det inte verkställdes lagenligt och att det inte är möjligt att påtvinga lagen (PFA, 2021). Enligt PFA följde det inte deras PFNCC riktlinjer. Dessa är riktlinjer uppgjorda av en kommitté för professionella fotbollsspelares förhandlingar och rådgivning inom engelsk fotboll (EFL, 2024). Det är svårt att lägga fingret på precis vad som gick fel. Var inte alla klubbar ombord på beslutet, passar inte lönetak helt enkelt in i systemet eller var det bara en förhastad lösning för att erodera skulderna som kom från Covid-19 pandemin som slog in tidigare samma år? Trots försöket lär det vara möjligt att implementera lönetak lagenligt i europeisk fotboll. Europeiska fotbollsförbundet UEFA bör spela en essentiell roll i övervakningen av detta. (Quansah et al., 2021)

I detta kapitel har de olika ligorna presenterats samt den viktigaste terminologin. NFL har tagits som huvud-sport för denna undersökning och deras kontrakt uppbyggnad och speciellt lönetak har undersökts djupgående. EPL har även undersökts som kontrast till systemet i NFL och Nordamerika. Här bevisas hur mångfacetterat lönestrukturerna är och ger oss en essentiell bas att jämföra konkurrenskraften som kommer via lönetaken.

Tillgängliga källor visar hur svårt det är att jämföra, men med denna bas lär det underlätta. I nästa kapitel 'metod' kommer datainsamlingens metoder att förklaras.

3 METOD

Detta kapitel kommer att framföra hur undersökningen för detta arbete har gjorts. Kapitel ovan berättade djupgående om sporternas lönesystem och har fungerat som bas till metoderna. Detta kapitel förklarar och motiverar den empiriska delens arbetsmoment.

Det finns två olika huvudmetoder för undersökningar enligt Bell, Bryman och Harley. Kvantitativ och kvalitativ. En kvantitativ undersökning är data driven och fokuserar på nummer. Exempelvis statistisk analys, strukturerade observationer och frågeformulär. Det är viktigt att hitta mönster i siffrorna. Kvalitativa undersökningar fokuserar på att tolka data som inte baserar sig på siffror. Exempelvis svaren i intervjuer, fokusgrupper och öppna frågeformulär. Kvantitativa och kvalitativa forskningsmetoderna kan korsas. Vissa moment av en undersökning innehåller data som kräver en viss metod för att extrahera den viktigaste informationen och annan data lämpar den andra metoden. (Bell et al., 2018)

Sedan har vi litteraturstudier, som är aningen separat till en kvalitativ eller en kvantitativ undersökning. En litteraturstudie baserar sig på undersökning av redan publicerade studier inom ett ämne. Litteraturstudier har likheter till den kvalitativa undersökningsmetoden då de tidigare undersökningarna tolkas. Den litteratur som undersöks fungerar likt data i en kvalitativ studie. Denna undersökningsmetod är främst till för att belysa det vetenskapen redan vet om ämnet och för att hitta de frågor inom ämnet som kräver vidare forskning. (Bell et al., 2018) Denna undersökning är mestadels en litteraturstudie.

3.1 Val av metod

Sport som ett ekonomiskt ämne har mycket framställd information som uppdateras konstant, då både sport och dess ekonomi ändras gradvist med årens gång. Detta är en litteraturstudie som i stora drag brås på den kvalitativa undersökningsmetoden. De

sportligor som har behandlats har ett enormt överflöd av information som är tillgänglig via enkla sökningar på sökningsmotorn Google. Mitt arbete blev att hoppa djupare in för att hitta de riktiga informationskällorna.

En litteraturstudie baserar sig mycket på källkritik. Detta har varit en stor del av arbetet, då sport rapporteras dagligen i överflöd på alla tänkbara medier. Jag har inte haft tillgång att intervjua personer med de meriter och kunskaper som skulle bringa nytta för detta arbete. De riktiga guldkornen av information som var möjliga att hitta är i tidigare vetenskapliga undersökningar, inte genom att intervjua lekmän.

För figurer och numeriska tal i form av lönesummor och avtalssummor har en form av kvantitativ datainsamling och dataanalys gjorts bland den kvalitativa litteraturstudien. En lätt form av metaanalys har gjorts av dessa. Metaanalys är en systematisk kvantitativ metod var data med varierande siffror analyseras för att hitta riktiga data. Metaanalys används vanligtvis inom medicin, men bland annat lönesummorna krävde en liknande utföring inom detta arbete. (Haidich, 2010) Metoden valdes på basen av svårtillgängligheten av exakta numror relaterade till de undersökta lönetaken. Den kvantitativa undersökningen användes som en bisats för att stärka sanningsenligheten av litteraturstudien. Då sport rapporteras i största grad via nyhetsartiklar, med högre sannolikhet för partiska källor, var det väsentligt att granska dessa numror.

3.2 Val av litteratur

Min största strävan med källorna har varit att de skall vara sakliga och tidsenliga. Sedan 2000-talets början har mycket skrivits om de valda sporterna och ligorna. Samtidigt som många källor hittas, är det viktigt att de är relevanta idag och att de har en möjligast lång levnadslängd. Utöver tidens relevans har de valts baserat på ämnets relevans. Mycket har skrivits om lönetak, men alla har olika infallsvinklar som granskades noga för denna undersöknings ändamål.

Som tidigare nämnts rapporteras mycket av sport och sportekonomi i nyhetsartiklar och partiska tablåer. Detta gör valet av litteratur instrumentell. Fåfånga detaljer har tagits

från artiklar, så som datum och förklaringar av terminologi. Teorierna är enbart tagna från akademiska undersökningar.

3.3 Tillvägagångssätt och datainsamling

Källorna har hittats via sökmotorerna Google och Google Scholar. Mycket av undersökning har skett på engelska för att hitta de bästa inhemska källorna för de behandlade ligorna från USA och England. Härifrån var det viktigt att söka nyckelord för att få de relevantaste källorna för denna undersöknings syfte. ”Lönetak”, ”konkurrens”, ”ekonomistyrning”, ”lönestrukturer”, ”NFL” och ”EPL” har varit i rampljuset av sökord, både på engelska och svenska. Många källor har hittats via källförteckningen i andra undersökningar. Speciellt då den originella undersökningen har saknat djupgående information av det behandlade ämnet. Sökandet av den relevanta informationen till detta arbets ändamål har varit en prioritet.

Datainsamlingen har varit likadan som litteraturens tillvägagångssätt. Akademiska texter om sportekonomi har vanligtvis siffror. Härifrån har deras källor granskats och spårats till dess uppkomst. Den enkla versionen av metaanalys har sedan gjorts av dessa. De flesta vetenskapliga texterna innehåller inte alla nödvändiga siffror för att försöka dra de slutsatser som behövs till denna undersökning, där för har datainsamlingen även i stora drag hittats bland artiklar och via statistikcentraler som finns på nätet.

3.4 Validitet och reliabilitet

Validiteten är giltigheten av texten. Den beskriver hur väl undersökningen hålls till sitt ämne, dvs. att den behandlar det den är avsedd att undersöka. Reliabiliteten, även kallad tillförlitlighet, beskriver hur exakt undersökningen är. Om en likadan undersökning görs borde resultatet i praktiken vara det samma för att reliabiliteten skall vara riktig. (Funk & Karlsson, 2021) I en litteraturstudie är det viktigt att validiteten och reliabiliteten är hög. Lönetak och sport har enorma mängder undersökningar som görs årligen.

Validiteten av denna undersökning kommer från innehållet, konstruktionen och de externa källorna. Texten innehåller och förklarar finansiella strukturer, spelarkontrakt och

ligornas policy inom de ligor som har implementerat lönetak. Sedermera har texten även teorier relaterade till konkurrenskraftig balans, ekonomisk paritet och lagprestationer. Slutligen fås den externa validiteten av de andra ligorna som behandlas. EPL, som saknar lönetak, jämförs starkt med NFL för att ge en internationell kontext. Så väl som NBA och andra ligor med annorlunda lönetak förklaras för att förstärka jämförelsen med externa ligor. Den externa validiteten är stark i detta arbete, vilket jag anser vara ett unikt attribut bland välbärgade studier inom lönetak.

Reliabiliteten kommer från mängden använda källor inom lönetaks studier. Vissa studier är äldre för att bevisa att studien upprätthåller sin styrka genom tid. Trots detta är undersökningens reliabilitet bland äldre källor strypt av de interna förändringarna som sker konstant inom sport vilket har gjort att många äldre källor har undvikits. Detta är ett fullständigt medvetet val för att den ovannämnda validiteten skall upprätthålla sin styrka framom reliabiliteten, då jag anser att är viktigare i detta hänseende och för undersökningens syfte.

3.5 Etik

I och med att detta är en litteraturstudie ligger de största etiska frågorna inom datainsamlingen. Det är bland annat viktigt att vara transparent med de källor som används. Metod kapitlet i denna undersökning skall först och främst beröra precis detta. Källornas pålitlighet och egen bedömning av dem är essentiella delar av denna studie. En annan viktig del av forskningsetik är att vara objektiv. Detta har i synnerhet en stor roll då denna undersökning är inom sport. Sport är en ekonomisk jätte som inte kunde fungera utan rivaliteter. Detta skapar en besynnerlig viktighet av opartiskhet. Trots mina egna åsikter om sport har denna undersökning lyckligtvis fokuserat på ekonomiska aspekter som botten sig i data och information som är svår att ha partiskhet till och jag har ansträngt mig för att se båda sidorna av alla påståenden vid behov.

Denna undersökning fokuserar på och jämför olika sporter och ligor. Trots att NFL är ledande ligan som undersöks kommer det etiska frågeställningar gällande detta. Deras olika system och kultur inom ligan samt hos supportrarna gör en jämförelse väldigt

omtvistad. I grund och botten är detta inte en jämförelse, men de andra ligornas anda är starkt närvarande.

Slutligen vill jag sammanslå metodkapitlet och etikunderrubriken med att påpeka källornas bakgrund. Litteraturen som har används är i stora drag skriven på engelska och från icke inhemska källor. Jag, skribenten, har bland annat bott i Irland och Skottland och pratar engelska så gott som flytande. Trots detta är det viktigt att belysa att de använda källorna inte är skrivna på mitt modersmål.

Nästa kapitel kommer vara forskningens resultat. Här framställs svaren på forskningsfrågorna till bästa mån. Resultaten följer de ovannämnda metoderna och baserar sig på informationen som framställdes i de tidigare behandlade teorierna.

4 RESULTAT

I detta kapitel kommer studiens resultat att framlysas och teorierna kommer att sammanfattas. Idéen är att studiefrågorna skall besvaras till bästa mån. För att uppfriska våra minnen var dessa de 4 studiefrågorna som har lett arbetets undersökningar:

- *Leder ett lönetak till en jämnare, mera konkurrenskraftig, liga som främjar spänningen för åskådarna?*
- *Hur spenderas resurserna, då lag stryps från att spendera oändligt på spelarstjärnor i en liga med ett hårt lönetak?*
- *Leder högre lönekostnader till bättre resultat för lag i ligor med lönetak och för lag i ligor utan lönetak?*
- *Vad är argumenten för att ta i bruk lönetak i en liga utan lönetak och uppfylls dessa argument i ligor med lönetak?*

För enkelhets skull kommer dessa frågor att bli uppdelade till 4 underrubriker var de alla kommer att besvaras skilt. De olika frågorna bottenas sig i olika biämnena av lönetak, där för blir det rörigt om de alla besvaras i samma stycke.

4.1 Lönetakens jämindelning och konkurrenskraft

Lönetak är i grund och botten skapat för att förbättra de deltagande lagens konkurrenskraft. Ursprungligen har det implementerats med lagens ekonomi i tanke, men i praktiken kommer detta också jämna ut lagens sportsliga konkurrenskraft. (Totty & Owens, 2011)

Studier av olika ligor, och med olika lönetak i tanke, visar ett överväldigande bevis på att den ekonomiska konkurrenskraften jämnas. Då resurserna delas jämnt mellan lagen, kommer lagen ha liknande ekonomiska styrkor. Ekonomiskt sett visar sig hårda lönetak främja balansen bättre än exempelvis mjuka lönetak och lyxskatter (Totty & Owens, 2011). Denna slagställning stämmer även mestadels för den sportsliga konkurrenskraften. (Avila-Cano et al., 2023) (Dietl et al., 2009)

Det är svårt att besvara om detta har främjat åskådarna. Åskådarnas åsikter är subjektiva. Konkurrenskraften och dess vikt för en åskådare ligger först och främst i den sportsliga konkurrenskraften mellan lagen i sina respektive ligor. I denna undersökning finns det knappa bevis som tyder på att en jämindelad liga med lönetak har mera underhållningsvärde än en obalanserad liga med friare lönespendering – och vice versa. NFL och de andra amerikanska ligorna med lönetak har bevisligen en stor följeskara och de kammar hem enorma ekonomiska intäkter. Europeiska fotbollen, som saknar lönetak, följer dock hack i häl. Underhållningsvärde finns i båda ligorna trots deras olika system.

Inom sport finns det ofantligt många detaljer som måste tas i beaktande för ett avgörande konstaterande gällande det optimala underhållningsvärdet i en liga. Det vi vet är följande:

- A. Lönetak skapar en ekonomisk konkurrenskraft. Ju hårdare lönetak, desto jämnare blir den ekonomiska skillnaden mellan lagen. (Totty & Owens, 2011) (Avila-Cano et al., 2023) (Dietl et al., 2009) (Shorin, 2017)
- B. Lönetak, då man jämför NFL och EPL, bevisar att det är mera rotation bland vinnaren i en liga med lönetak. Majoriteten av de använda studierna på ligor med lönetak bevisar även en större sportslig konkurrenskraft enligt kalkyler, exempelvis HH-indexet. (Avila-Cano et al., 2023) (Shorin, 2017)
- C. EPL, som saknar lönetak, har ett pyramidsystem. Den sportliga konkurrenskraften tappar sitt värde för klubbar i mitten av pyramiden. Vikt läggs på att bli en spelarförsäljare för dem, i stället för en vinst-maximerande klubb. De vinst-maximerande klubbarna står för den största delen av spelartransaktionerna, intäkterna och utgifterna. (Andrews & Harrington, 2016)
- D. Den europeiska fotbollens anhängare är mera konservativa. Åskådarnas preferens är svåra att mäta. Det är i stora drag en smaksak vilket system som är bättre. (Szymanski, 2003) (Andrews & Harrington, 2016)

Trots den starkare ekonomin och bättre ekonomiskabalansen som har främjat de amerikanska ligorna, tack vare lönetaken, så är det svårt att ge ett klart svar på basen av denna undersökning. En sportsligbalans anses också uppnås tack vare lönetaken, men dess vikt för anhängarna är totalt subjektiv. Det finns en kulturell vikt i att europeiska fotbollen håller sig till sitt pyramidssystem. Lokala rivaliteter är viktigare för mången anhängare, i stället för att se ett par stora lag ha en balanserad liga där det vinnande lagen roteras oftare.

4.2 Spendering med strypta löneresurser

Resurserna i NFL kommer först och främst från TV-sändningsavtal. Avtalen mellan NFL och lagen baserar sig på att alla sponsor- och sändningsavtal delas jämt mellan organisationerna. De lokala intäkterna går mestadels rakt till organisationerna, utan att delas. (Tanier, 2018) (Badenhausen, 2024)

Av de jämnadelade intäkterna är det ett krav på att 48% går till spelarlöner, varav löne-golvet på denna summa är 89% per säsong och 95% över lag. De icke-spenderade sum-morna delas rakt ut till spelarna. Det blir med andra ord inga användbara överlopps-pengar av det utsatta lönetaket för spelarlönerna. (Robinson, 2023).

52% av intäkterna går till organisationerna. De privatägda organisationerna i NFL, alla utom Green Bay Packers, har inget krav på att redovisa hur deras egentliga spendering ser ut. Alla lagen anses dock i stora drag spendera på att upprätthålla organisationernas verksamhet. Utöver de jämnadelade intäkterna fås även en stor procentenhet av deras lo-kala intäkter. De fås bland annat från biljettförsäljning och parkering. Likt de större in-täkterna används dessa som i vilken ekonomisk verksamhet som helst. De återinvesteras i klubbarna. Renovering av organisationens stadion, löner, resekostnader och scouting hör bland annat till deras spendering. Organisationerna får göra vad de vill med deras resurser, men då organisationerna inte kan betala sin väg till vinst via spelaranskaffning måste allting göras för att ge laget den vassaste spetsen möjligt. Pengarna spenderas på alla de plan som organisationerna kan påverka. (Tanier, 2018)

Det är redan en stor uppgift för lagledningen och bokförarna att få spelarlönerna att stämma med de hårda lönetaks kraven. Som sagt i stycket ovan, de resterande sum-morna läggs på att maximera deras egen verksamhet. Organisationerna i NFL har ett sy-tem som till synes främjar varje klubb. Till skillnad från andra sporter och även andra ligor med lönetak har NFL en stark jämnadelning mellan resurserna och baserat på tittar-siffrorna och sportens popularitet har denna symbios mellan lagen främjat ligan som en helhet. Se Sportico:s grafer nedan som jämför NFL och EPL driftsintäkter per organisat-ion för 2022.

Figur 8. Sportico. NFL (vänster) och EPL (vänster) driftsintäkter per organisation 2022. (Badenhausen, 2023)

NFL and EPL Team Operating Profits 2022			
Team	Profit		
Dallas Cowboys	\$460M	Manchester City	\$59M
New England Patriots	\$265M	Burnley	\$55M
New York Giants	\$215M	Brentford	\$38M
Atlanta Falcons	\$207M	Brighton & Hove Albion	\$28M
Chicago Bears	\$193M	West Ham United	\$25M
San Francisco 49ers	\$189M	Liverpool	\$13M
Houston Texans	\$182M	Aston Villa	\$2M
Los Angeles Rams	\$169M	Southampton	-\$8M
Las Vegas Raiders	\$160M	Watford	-\$11M
Philadelphia Eagles	\$155M	Crystal Palace	-\$25M
Cincinnati Bengals	\$137M	Arsenal	-\$26M
Miami Dolphins	\$128M	Tottenham Hotspur	-\$26M
Pittsburgh Steelers	\$121M	Norwich City	-\$30M
Baltimore Ravens	\$120M	Leeds United	-\$43M
Kansas City Chiefs	\$119M	Everton	-\$46M
Minnesota Vikings	\$116M	Wolverhampton Wanderers	-\$52M
New York Jets	\$114M	Newcastle United	-\$92M
Carolina Panthers	\$110M	Leicester City	-\$94M
Cleveland Browns	\$106M	Manchester United	-\$112M
Arizona Cardinals	\$105M	Chelsea	-\$153M
Tampa Bay Buccaneers	\$101M		
Seattle Seahawks	\$99M		
Indianapolis Colts	\$94M		
New Orleans Saints	\$91M		
Denver Broncos	\$90M		
Tennessee Titans	\$88M		
Washington Commanders	\$87M		
Jacksonville Jaguars	\$82M		
Los Angeles Chargers	\$78M		
Detroit Lions	\$76M		
Green Bay Packers	\$69M		
Buffalo Bills	\$65M		

Profit represents earnings before interest, taxes, depreciation and amortization. EPL profits are net of player trading for the 2021-22 season.
Table: Lev Akabas • Source: Company reports; Sportico

Största vikten av detta arbete har lagts på lönetaket och dess funktioner. Spenderingen är ett ämne i sig som borde undersökas mera skilt för att ge ett mera heltäckande svar. Alla behandlade källor pekar mot att de resterande pengarna läggs på allt som är intäktsmaximerande. Lönetaket är mer eller mindre ett system som ser till att jämlikheten uppfylls och att spelarna faktiskt får de pengar de förtjänar. Rest summan är för att se till att organisationerna hålls i drift.

4.3 Prestanda kontra lönekostnader – med och utan lönetak

En skillnad bland ett system med lönetak och ett lönetakslöst system är prestandan gentemot lönekostnaderna. De bästa spelarna borde ha de högsta lönerna. Stämmer det då att lagen med högsta lönekostnaderna är de bästa lagen? I NFL går det inte att spendera över lönetaket och det går inte heller att spendera under lönegolvet. Varifrån kommer då prestandan i NFL?

I NFL finns det föga tecken på att spelarlöner skulle påverka prestanda. Bland annat den essentiella quarterbackpositionen har enligt undersökningar bevisat att överspendering inte leder till vinst (Winsberg, 2014). Enligt Mulholland och Jensens undersökning bevisas det att det finns vissa positioner som behöver mera spendering än andra medan vissa positioner förblir starkast då de förblir underbetalda. Lönetaket skapar en intern analys av spelarpositionernas vikt gentemot deras betalda löner. Denna undersökning har tyvärr inte tillräckligt med data för en djupgående analys där historiska resultat skulle undersökas gentemot total lönespendering. Den närmaste slutsatsen vi kan dra är att spelarens löner inte återspeglar prestanda för olika positioner. Högre prestanda i NFL kommer från optimala spenderingar på vissa nyckelpositioner och genom att hitta den bästa balansen av spelarprofiler för lagets specifika spelaruppbyggnad. (Mulholland & Jensen, 2019)

För de andra amerikanska sporterna med svagare lönetak hittar Shorin en korrelation mellan lönespendering och resultat. Detta gäller även för NFL men på mindre parametrar. Enligt Shorins ekonomiska analyser leder mera spendering till bättre resultat. Både på organisationerna i allmänhet och även på spelarlönerna, speciellt i NBA, NHL och MLB. Detta gäller även för NFL, men mestadels på deras egna investeringar för maximering av deras intäkter på grund av lönetaket. Sammanfattat är NFL så pass balanserat att korrelationen är minst, men existerar, för dem. Trots att analysen inte behandlar EPL kan man anta att samma gäller där. Shorins undersökning visar att ju svagare lönetaket är, desto större gagn har lönespenderingen på prestandan. (Shorin, 2017)

Andra sidan av myntet är lönetakslösa EPL. Det finns enligt olika undersökningar tydliga bevis på att vinst-maximerande klubbar som fungerar som nettoförbrukare har en enorm fördel och vinner största delen av titlarna. Du kan med andra ord spendera din väg till vinst i europeisk fotboll. (Szymanski, 2003) (Andrews & Harrington, 2016)

Lönerestriktionerna i NFL har påverkat lörens roll. Det går inte att köpa sig till vinst då ett hårt lönetak stoppar dig. Detta har i stället skapat en essentiell roll av att titta inåt för lagets styrelse. Det gäller att hitta de svagaste pjäserna och spendera rätt för att förbättra bristerna och utnyttja det lagen har. Dock finns det en korrelation till högre lönespenderingar och prestanda för NFL och de andra lönetaks drivna ligorna i Amerika. Ju

svagare lönetaket är, desto större gagn har lönespendering för prestandan. I taklösa fotbollen kan det mesta fixas med pengar. Enorma inköp av stora klubbar har skett alltmer ofta, då det går att hoppa med i den oändliga titelsträvan så länge plånboken räcker.

4.4 Argumenten för lönetak och dess uppfyllelse

Argumenten för att implementera lönetak är tudelade. Ligans argument och lagens argument. Engelska fotbollen har gjort knapra försök att implementera detta och europeiska fotbollen som helhet har diskuterat möjligheten mycket. Från ligorna och de styrande organens synvinkel finns det en stark fördelaktig orsak att implementera ett lönetak i europeiska fotbollen – den ekonomiska balansen är obefintlig för tillfället. Den sportliga konkurrenskraften är obalanserad, men detta är inte nödvändigtvis negativt. Det finns ett eget underhållningsvärde i obalansen. Kulturen och sportens historia har skapat ett konservativt intresse av att upprätthålla de gamla vanorna och klubbarnas lidande har lett till starka förbindelser mellan klubb och anhängare. (Quansah et al., 2021)

De finansiella regelverken FFP och PSR är bland annat implementerade för att motverka den ekonomiska obalansen (Cooper, 2024). Uppbyggnaden av europeisk fotboll främjar dock obalans från ett underhållningsperspektiv. Fotbollskulturen och dess historia i Europa kan anses föredra obalansen framöver en jämn liga (Szymanski, 2003). Något jag undviker att diskutera mycket om är den teoretiska europeiska superligan, European Super League. Det är en nyligen föreslagna europeiska fotbollsliga av, och enbart mellan, de starkaste lagen i Europa. Den har all möjlighet att följa det amerikanska systemet. Ännu saknar ligan giltig information angående lönestrukturer då ligan enbart är föreslagen och inte förverkligad, men det finns spekulationer om att ett lönetak skulle implementeras (Moore, 2021). Den har tudelat kontinenten mellan anhängare och motsäggande supportrar. Detta är ett bra exempel på konservatismen inom fotboll.

Det är inte en fråga om att lönetakens ekonomiska argument har uppfyllts i Amerika. Intäkterna och tittarsiffrorna visar dess framgång på egen hand. Frågan om att implementera ett lönetak har snarare blivit en tudelad syn på två politiska tankegångar. Lönetak är, som Szymanski säger, nära en form av socialdemokrati som inte är lätt att implementera i en fri ekonomi (Szymanski, 2003). Möjligtvis skulle lönetak även bryta mot

EU reglemente (Dietl et al., 2009). Det är en fråga om styrelseändringar som gör allt annat än främjar de ledande lagen inom fotboll. Åtminstone på kort sikt. Det amerikanska lönetaket kom i rätt tid och avkastningen syns som bäst nu.

Detta kapitel har sammanslagit de olika teorierna för att ge det bästa möjliga resultatet till de originella forskningsfrågorna. I nästa kapitel kommer jag att spekulera och diskutera resultaten, arbetet som helhet samt ge mina förvärvade insikter.

5 DISKUSSION

I detta kapitel kommer vi att diskutera mera om undersökningen och speciellt dess resultat- och metodkapitel. Först kommer metoderna att diskuteras. Hur litteraturstudien fungerade för studiens ändamål och vikten av metoderna för arbetets framgång. Resultatdiskussionen följer och avslutar detta kapitel. Resultaten, dess vikt och mina lärdomar diskuteras. Hur väl forskningsfrågorna slutligen blivit besvarade kommer även att spekuleras.

5.1 Metoddiskussion

Den använda huvudmetoden för denna undersökning var den enda rätta i mitt fall. En litteraturstudie var nästan ett måste för en lönetaks studie utan tillgång till input av de nödvändiga professionella inom sportbranschen. Sport har mycket data på nätet och dess analys var en egen del av arbetets undersökning.

Vissa källor var väldigt svårtillgängliga och det fanns tillfällen då någon användbar källa inte var tillgänglig med mina kreditiv. Mestadels har dock varje teori inom mina valda sporter enorma mängder av litteratur som är tillgänglig. Trots denna motgång är jag med andra ord nöjd över de valda metoderna och hela datainsamlingen. Det känns som om det mest relevanta har behandlats och att de använda källorna är pålitliga. De uppfyller sitt syfte av att ge den översynen som stämmer mest överens med den generella konsensusen inom sina biämnen av lönetak och löneförhandlingar inom de valda sporterna.

5.2 Resultatdiskussion

Resultaten bar frukt i och med forskningens paralleller mellan NFL och EPL. Till att börja med fanns det en svårighet att få dessa olika sporter att sammanvävas till ett sammanhängande forsknings svar som hade signifikans för båda sporterna. Slutligen bevisade sig att denna parallell var nyckeln för att uppnå en unik forskning med heltäckande svar på vissa svåranalyserade bifrågor inom sporternas lönestrukturer.

Om vi tittar på resultaten för denna forskning ser vi hur lönetaket har gynnat NFL och speciellt deras organisationer som alla visar starka ekonomiska resultat. En stabilitet som Europas fotboll saknar. Borde då alla ligor i världen implementera ett lönetak och vad skulle ske om fotbollsligor gjorde detta? Enligt denna studies resultat ser jag en kamp mot strömmen av att implementera ett lönetak i fotboll, speciellt hos fansen som inte har ett behov av den sportliga balansen som kommer med lönetak. På lång sikt pekar dock allt mot en gynnsam ekonomisk framtid för fotbollslagen och det styrande organet UEFA ifall de skulle implementera ett lönetak. Enligt Dietl, Lang och Rathkes undersökning och de andra redovisade lönetaks undersökningarna hittades en ökad social välfärd, ekonomisk balans och sportslig balans speciellt då ligorna med ekonomiskt obalanserade lag implementerar lönetak (Dietl et al., 2009). I och med detta och svårigheten av att implementera lönetak för de största europeiska ligorna ser jag en möjlig lösning i att implementera lönetak i de mindre europeiska ligorna först. Detta skulle starta ett incentiv för resten av Europa att göra likadant och samtidigt främja de mindre ligornas ekonomi i processen. De som är först till kvarn har all möjlighet att marknadsföra deras nya system som säkerligen skulle väcka intresse hos sportintresserade, då lönetak har spekulerats som en möjlig framtid för fotbollen i Europa och för UEFA.

6 SLUTSATSER

Jag finner den mest underliga poesen i att Europa och USA har två olika system som går emot deras politiska bakgrunder. Huvudsaken är att båda fungerar. Personligen ser jag större framgång och en längre levnadslängd i den amerikanska lönetaks-regimen. Detta är eventuellt den långt eftersökta ”kontrollerade kommunismen” som historiens största

makter har eftersträvat i urminnestider. Små skaligheten på antalet involverade organisationer i NFL och de enorma intäkterna som fås från underhållningsvärdet gör det dock rätt svårt att misslyckas med deras strategi. Så länge dessa hålls konstanta lär inget fälla sportsjättarna i USA. Till skillnad ser vi en planekonomi i Europa som saknar lovande numror för vare sig de nya klubbarna eller de vinstmaximerande klubbarna som har dominerat sporten sen dess begynnelse. Lönetak är en av tusentals idéer för att ändra fotbollens riktning och vid detta skede känns det nästan som om tåget har lämnat perrongen. Jag ser kapitalism som en nettopositiv och tror skarpt att fotbollen kan ändra på saker och ting genom att låta sporten leva fritt likt växterna i regnskogen. Ändring kommer sakta men säkert och vinnaren är de som anpassar sig bäst. Precis som spelarna ute på gräsplanen.

Det finns ingen nyckel eller gyllene regel för hur man fulländar en sport. Nya rekord kommer att slås så länge vi vandrar på planeten. Det är det fantastiska med sport. Ekonomin har en tendens att alltid komma med nya system och idéer. Stark konkurrens är både det värsta och bästa som kan hända för ligorna och det kan väl inte bli bättre då konkurrenterna har olika ideologier som sist och slutligen enbart kan skada eller förbättra dem själva.

6.1 Studiens begränsningar

Teoretiskt finns det ett hinder mellan att jämföra två olika sporter, speciellt då ligorna EPL och NFL befinner sig i olika kontinenter. Deras olika uppbyggnad och varierande kulturella signifikans begränsade vad som gick att undersöka. Detta var kanske den största begränsningen vid försöket av att upprätthålla studiens validitet och mycket tankekraft lades på precis detta dilemma. Som jag tidigare nämnde i resultatdiskussionen har denna ursprungliga begränsning omvandlats till en fördel. Det som går att jämföras har jämförts. Detta har gett denna studie en unik aspekt som saknas i andra lönetaksundersökningar.

Den största begränsningen är dock studiens längd vilket har påverkat hur djupgående den sist och slutligen är. Det finns otroligt många detaljer som måste tas i beaktande för att få en full förståelse av lönetak, lönestrukturernas skillnader och lönetakens påverkan

på ligor. Forskningsfrågorna krävde längre eller till och med egna studier för mera omfattande svar i resultatkapitlet. Detta är även en studie med ekonomistyrning som infallsvinkel vilket påverkade teoriernas val. Uttömmande förklaringar om sportsliga fenomen krävdes vilket sedermera ströp antalet teorier om lönetak. Detta ämne kräver mera undersökning och denna studie har enbart dragit ett strå till stacken.

Studien är med andra ord inte tillräckligt djupgående för ett heltäckande ställningstagande gällande implementeringen av lönetak. Det är bland annat viktigt att påpeka att denna forskning inte har tagit i beaktande andra anledningar till att NFL har uppnått sina resultat, exempelvis pengakraften i USA:s kontra Europas underhållningsbransch. Lönetakets påverkan på underhållningsvärdets är även något som måste tas i beaktande. Trots detta har undersökningens resultat en signifikans, speciellt för framtida studier som förhoppningsvis kan hjälpa sportvetenskapen att komma närmare ett teoretiskt svar.

6.2 Framtida forskningar

Apropå det vill jag slutligen gå igenom mina förslag till framtida forskningar med mina nya ackumulerade kunskaper inom de mångfacetterade lönetaken och dess undersökningsprocess.

Jag skulle rekommendera en framtida undersökning i lönetak och ligors lönespenderingar att vara av högre akademisk grad, sportfokuserad och med mindre avvikelser i forskningsfrågorna. Det skulle gynna resultatens signifikans. I ett ekonomi-fokuserat arbete med längdrestriktioner blir det enkelt svårt att få med all teori som krävs för en djupgående resultatanalys. Då jämförelsen av olika sporter bevisade sig vara viktig för denna undersökning skulle jag uppmana fortsatta studier att fokusera på att undersöka olika ligor och deras lönestrukturer. Denna undersökning var centrerad på NFL och EPL. Andra ligor blev nästan ignorerade i denna undersökning och det kan finnas stor betydelse i att ha en större jämföring mellan olika ligor och olika sporter.

Om möjligt att skapa en pålitlig studie var underhållningsvärdet jämförs mellan ligor som har implementerat ett lönetak och ligor som saknar lönetak skulle det vara av enorm vikt för fortsatta lönetaksstudier. Enklare sagt än gjort, men detta har bevisligen

varit en saknad pusselbit för att få ett avgörande svar om lönetakets påverkan på sportligor. Sport är sist och slutligen underhållning. Det är kunderna, alltså åskådarna och speciellt anhängarna, som betalar för allt.

Källor

Andrews, M., & Harrington, P. (1.3.2016). *Off Pitch: Football's Financial Integrity*

Weaknesses, and How to Strengthen Them. Papers.ssrn.com; Harvard

University. Tillgänglig:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=2746644

Avila-Cano, A., Owen, P. D., & Triguero-Ruiz, F. (2023). Measuring competitive balance in sports leagues that award bonus points, with an application to rugby union. *European Journal of Operational Research*. Tillgänglig:

<https://doi.org/10.1016/j.ejor.2023.01.064>

Badenhausen, K. (10.9.2023). *Every NFL Team Sees More Profit Than Any Premier League Club*. Sportico.com. Tillgänglig:

<https://www.sportico.com/leagues/football/2023/nfl-epl-profits-comparison-1234737931/> Hämtad: 19.2.2024

Badenhausen, K. (16.2.2024). *How Sports Teams, Leagues and Owners Make Money*.

Sportico.com. Tillgänglig: <https://www.sportico.com/feature/how-sports-teams-leagues-make-money-1234766931/> Hämtad: 7.5.2024

Battle, R Battle, R., Bull, A., Hawkins, M., Hearne, S., Parkes, R. and Thorpe, A.

(2011). 'The untouchables', *Football Money League*, pp. 2-40, Manchester:

Deloitte Sports Business Group.

- Bell, E., Bryman, A., & Harley, B. (2018). *Business Research Methods* (5 uppl.). Oxford University Press. Tillgänglig: <https://books.google.co.zm/books?id=J9J2DwAAQBAJ&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>
- Borland, J., & MacDonald, R. (2003). Demand For Sport. *Oxford Review of Economic Policy*, 19(4), s. 478–502. Tillgänglig: <https://www.jstor.org/stable/23606855>
- Bromberg, M. (30.8.2021). *Herfindahl-Hirschman Index - HHI Definition*. Investopedia. Tillgänglig: <https://www.investopedia.com/terms/h/hhi.asp>
Hämtad: 1.4.2024
- CoinNews Media Group LLC. (10.5.2019). *US Inflation Calculator*. US Inflation Calculator. Tillgänglig: <https://www.usinflationcalculator.com/> Hämtad: 6.5.2024
- Connolly, O. (26.7.2023). NFL running backs are angry – and peace seems a long way off. *The Guardian*. Tillgänglig: <https://www.theguardian.com/sport/2023/jul/26/nfl-running-backs-are-angry-and-peace-seems-a-long-way-off> Hämtad: 13.3.2024
- Cooper, O. (13.2.2024). *Everything you need to know about Financial Fair Play in football - and how it works*. Sky News. Tillgänglig: <https://news.sky.com/story/everything-you-need-to-know-about-financial-fair-play-in-football-and-how-it-works-13070802> Hämtad: 14.3.2024

Deloitte. (2022). *Annual Review of Football Finance: Premier League Clubs*. Deloitte United Kingdom. Tillgänglig: <https://www2.deloitte.com/uk/en/pages/sports-business-group/articles/annual-review-of-football-finance-premier-league-clubs.html>

Deloitte. (2023). *A balancing act Annual Review of Football Finance 2023 Deloitte's Sports Business Group*. Deloitte LLP. Tillgänglig: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/uk/Documents/sports-business-group/deloitte-uk-annual-review-of-football-finance-2023.pdf>

Dietl, H. M., Lang, M., & Rathke, A. (2009). The Effect of Salary Caps in Professional Team Sports on Social Welfare. *The B.E. Journal of Economic Analysis & Policy*, 9(1). Tillgänglig: <https://doi.org/10.2202/1935-1682.2034>

Diffen. *AFC vs NFC*. Wwww.diffen.com. Tillgänglig: https://www.diffen.com/difference/American_Football_Conference_vs_National_Football_Conference Hämtad: 6.5.2024

Doyle, M. (1.2.2023). *The 100 most expensive football transfers of all time | Goal.com*. Wwww.goal.com. Tillgänglig: <https://www.goal.com/en-gb/news/100-most-expensive-football-transfers-all-time/ikr3oojohla51fh9adq3qkwpu> Hämtad: 7.5.2024

- Drost, E. (2011). Validity and Reliability in Social Science Research. *Education Research and Perspectives*, 38(1). Tillgänglig: <https://www.erjournal.net/wp-content/uploads/2020/02/ERP38-1.-Drost-E.-2011.-Validity-and-Reliability-in-Social-Science-Research.pdf>
- Ducrey, P., Ferreira, C. E., Huerta, G., & Marston, K. T. (december 2003). *UEFA and Football Governance - A new model*. Tillgänglig: https://www.researchgate.net/publication/323663265_UEFA_and_Football_Governance_-_A_new_model
- Edwards, G. (2013). *The Biggest Game In Town: The NFL, The EPL, And A New Model For Value Creation In Professional Sports*. University of Oregon. Tillgänglig: <https://core.ac.uk/download/pdf/36692366.pdf>
- EFL. *EFL Handbook*. EFL. Tillgänglig: <https://www.efl.com/documents/constitution/>
Hämtad: 17.2.2024
- ESPN. (2024). *NFL Wide Receiver - Players Rosters - National Football League - ESPN*. ESPN.com. Tillgänglig: https://www.espn.com/nfl/players/_/position/wr
Hämtad: 13.3.2024
- Eurohoops. (21.11.2020). *Campazzo signing a two-year deal with Denver, Real Madrid to get \$6 million buyout*. Eurohoops.net. Tillgänglig: <https://www.eurohoops.net/en/nba-news/1131800/campazzo-signing-a-two-year-deal-with-denver-real-madrid-to-get-6-million-buyout/> Hämtad: 7.5.2024

FIFA. (2024). *About FIFA*. [Www.fifa.com](http://www.fifa.com). Tillgänglig: https://www.fifa.com/about-fifa?intcmp=%28p_fifacom%29_%28d_insidefifa%29_%28c_webheader-main%29_%28sc_insidefifa%29_%28ssc_about%29_%28ssc_%29_%28l_en%29_%28da_27112023%29 Hämtad: 29.2.2024

Florio, M. (18.3.2024). "*Clerical payroll error*" costs 49ers a 2025 fifth-round pick, reduced 2024 fourth-round pick. NBC Sports. Tillgänglig: <https://www.nbcsports.com/nfl/profootballtalk/rumor-mill/news/clerical-payroll-error-costs-49ers-a-2025-fifth-round-pick-reduced-2024-fourth-round-pick>
Hämtad: 2.4.2024

PFA. (9.2.2021). *PFA welcomes the withdrawal of salary cap rules*. The PFA. Tillgänglig: [Www.thepfa.com](http://www.thepfa.com). <https://www.thepfa.com/news/2021/2/9/pfa-welcomes-withdrawal-of-salary-cap-rules>

Funck, E., & Karlsson, T. (2021). *Förvaltningshögskolans rapporter nummer 158 Handbok för systematiska litteratur-och dokumentstudier inom samhällsvetenskapen*. Tillgänglig: https://gupea.ub.gu.se/bitstream/handle/2077/67445/gupea_2077_67445_1.pdf

Haidich, A. B. (2010). *Meta-analysis in medical research*. Hippokratia, 14(1), s. 29–37.

History. (16.11.2009). *NFL and AFL announce merger*. HISTORY.com. Tillgänglig:

<https://www.history.com/this-day-in-history/nfl-and-afl-announce-merger>

Hämtad: 2.5.2024

Hoey, S., Peeters, T., & Principe, F. (2021). The transfer system in European football:

A pro-competitive no-poaching agreement? *International Journal of Industrial*

Organization, 75, 102695. Tillgänglig:

<https://doi.org/10.1016/j.ijindorg.2020.102695>

MacInnes, P. (9.7.2017). Uefa's Aleksander Ceferin talked about a salary cap – but could it ever happen? *The Guardian*. Tillgänglig:

<https://www.theguardian.com/football/2017/jul/09/uefa-ceferin-smaller-leagues-talk-wage-cap> Hämtad: 17.2.2024

Moore, S. (19.4.2021). *European Super League proposal gets one thing right - footballers' salaries should be capped*. Reaction. Tillgänglig:

<https://reaction.life/european-super-league-proposal-gets-one-thing-right-footballers-salaries-should-be-capped/> Hämtad: 6.5.2024

Mulholland, J., & Jensen, S. T. (2019). Optimizing the allocation of funds of an NFL team under the salary cap. *International Journal of Forecasting*, 35(2), s. 767–775. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1016/j.ijforecast.2018.09.004>

NFL. (10.5.2020). *On this day in 1969, a brand-new NFL took shape*. NFL.com.

Tillgänglig: <https://www.nfl.com/news/on-this-day-in-1969-a-brand-new-nfl-took-shape-0ap3000001113428> Hämtad: 4.5.2024

NFL Football Operations. (2024). *The rules of the NFL Draft | NFL Football*

Operations. Operations.nfl.com. Tillgänglig: <https://operations.nfl.com/journey-to-the-nfl/the-nfl-draft/the-rules-of-the-draft/> Hämtad: 17.2.2024

NFLPA. (2020). *Collective Bargaining Agreement*. NFL Players Association.

Tillgänglig: <https://nflpaweb.blob.core.windows.net/website/PDFs/CBA/March-15-2020-NFL-NFLPA-Collective-Bargaining-Agreement-Final-Executed-Copy.pdf>

NFLPA. (2024). *NFL Players Association*. NFL Players Association. Tillgänglig:

<https://nflpa.com/>

Owen, P. D., & Owen, C. A. (2020). Simulation evidence on Herfindahl-Hirschman measures of competitive balance in professional sports leagues. *Journal of the Operational Research Society*, s. 1–16. Tillgänglig:

<https://doi.org/10.1080/01605682.2020.1835449>

Ozanian, M., & Teitelbaum, J. (30.8.2023a). *NFL Team Valuations 2023*. Forbes.

Tillgänglig: <https://www.forbes.com/lists/nfl-valuations/?sh=55f9740b1738>

Hämtad: 30.1.2024

Ozarian, M., & Teitelbaum, J. (26.10.2023b). *NBA Valuations 2023*. Forbes. Tillgänglig:

<https://www.forbes.com/lists/nba-valuations/?sh=400af6426982> Hämtad:

30.1.2024

Patra, K. (23.2.2024). *NFL salary cap set at \$255.4M per team for 2024 regular season*.

NFL.com. Tillgänglig: [https://www.nfl.com/news/nfl-salary-cap-set-at-255-4m-](https://www.nfl.com/news/nfl-salary-cap-set-at-255-4m-per-team-for-2024-regular-season)

[per-team-for-2024-regular-season](https://www.nfl.com/news/nfl-salary-cap-set-at-255-4m-per-team-for-2024-regular-season) Hämtad: 4.5.2024

Premier League. (2024). *What is a Premier League squad list?*

[Www.premierleague.com](http://www.premierleague.com). Tillgänglig:

<https://www.premierleague.com/news/102383> Hämtad: 7.3.2024

Preston, T. (2012). *The Determinants Of Football Transfer Market Values: An Age Of*

Financial Restraint. Tillgänglig:

<https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/current/modules/ec331/raeprojects/090>

[7288-ec331-a2.pdf](https://warwick.ac.uk/fac/soc/economics/current/modules/ec331/raeprojects/090)

Quansah, T., Frick, B., Lang, M., & Maguire, K. (2021). The Importance of Club

Revenues for Player Salaries and Transfer Expenses—How Does the

Coronavirus Outbreak (COVID-19) Impact the English Premier League?

Sustainability, 13(9), 5154. Tillgänglig: <https://doi.org/10.3390/su13095154>

Robinson, D. (6.3.2023). *How Does the NFL Salary Cap Work? Everything You Need*

To Know. Pro Football Network. Tillgänglig:

<https://www.profootballnetwork.com/how-does-nfl-salary-cap-work/>

Shook, N. (15.2.2024). *NFL QB Index: Ranking all 66 starting quarterbacks from the 2023 NFL season*. NFL.com. Tillgänglig: <https://www.nfl.com/news/nfl-qb-index-ranking-all-66-starting-quarterbacks-from-the-2023-nfl-season> Hämtad: 13.3.2024

Shorin, G. (2017). Team Payroll Versus Performance in Professional Sports: Is Increased Spending Associated with Greater Success? *Dukespace.lib.duke.edu*. Tillgänglig: <https://dukespace.lib.duke.edu/items/87a6817c-af26-4e36-84cf-a31a1c1b4dad>

Spotrac. (2024). *NFL Team Salary Cap Tracker*. Spotrac.com. Tillgänglig: <https://www.spotrac.com/nfl/cap/>

Szymanski, S. (2003). The Economic Design of Sporting Contests. *Journal of Economic Literature*, 41(4), s. 1137–1187. Tillgänglig: <https://doi.org/10.1257/002205103771800004>

Szymanski, S. (24.1.2014). *What sports capitalism can teach us about real world fair play*. *CNN Business*. CNN. Tillgänglig: https://edition.cnn.com/2014/01/24/business/davos-sports-capitalism-real-world/index.html?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+Counterparties+%28Counterparties%29 Hämtad: 16.2.2024

- Tanier, M. (19.7.2018). *NFL Teams Need to Open the Books and Show Players (and Taxpayers) the Money*. Bleacher Report. Tillgänglig:
<https://bleacherreport.com/articles/2786655-nfl-teams-need-to-open-the-books-and-show-players-and-taxpayers-the-money> Hämtad: 7.4.2024
- The Numbers Behind. (11.5.2021). *NFL Salary Cap Explained (Dead Cap, Contracts & Incentives)*. www.youtube.com. Tillgänglig:
<https://www.youtube.com/watch?v=vR6G90cZhBU&list=WL&index=2>
Hämtad: 16.2.2024
- topendsports.com. (2010). *List of Super Bowl Winners*. Topendsports.com. Tillgänglig:
<https://www.topendsports.com/events/super-bowl/winners-list.htm> Hämtad:
28.1.2024
- Totty, E., & Owens, M. (2011). Salary Caps and Competitive Balance in Professional Sports Leagues. *Journal for Economic Educators*, 11(2), s. 46–56. Tillgänglig:
https://econpapers.repec.org/article/mtsjrnl/v_3a11_3ay_3a2011_3ai_3a2_3ap_3a46-56.htm
- Treacy, D. (20.2.2024). *NFL salary cap, explained: Every team's space available to sign free agents in 2024 offseason*. www.sportingnews.com. Tillgänglig:
<https://www.sportingnews.com/uk/nfl/news/nfl-salary-cap-space-free-agents-every-team-offseason-2024/4c75dcd3fa7571bff0d82096>

Wikipedia Contributors. (4.2.2019). *National Football League*. Wikipedia; Wikimedia Foundation. Tillgänglig:

https://en.wikipedia.org/wiki/National_Football_League Hämtad: 6.5.2024

Winsberg, M. (2014). Player Compensation and Team Performance: Salary Cap Allocation Strategies across the NFL. *CMC Senior Theses*. Tillgänglig:

https://scholarship.claremont.edu/cmc_theses/1006/

worldfootball.net. (2024). *Premier League - Champions*. Worldfootball.net. Tillgänglig:

<https://www.worldfootball.net/winner/eng-premier-league/> Hämtad: 28.1.2024

Wright, S. (31.10.2022). *10 most watched soccer leagues*. Red Bull. Tillgänglig:

<https://www.redbull.com/us-en/most-watched-soccer-leagues> Hämtad:

28.1.2024

Bilagor

Bilaga 1: Amerikansk fotbolls sportregler (NFL)

Poängen är att få bollen in i andra lagets "end zone" (målområde). Touchdown är värt 6 poäng, det är då anfallande laget når motståndarens målområde på andra sidan av planet. Efter en touchdown kan det anfallande laget sparka bollen genom målstolparna för en extrapoäng, som är värt 1 poäng. Alternativt kan laget försöka göra en ny touchdown från två yard (ca. 1,8m) för 2 extra poäng. Sedan tar förvarande laget över bollen och börjar anfälla.

För att komma upp för planet för att göra en touchdown, måste anfallande laget komma tio yard framåt på fyra försök. Ifall anfallande laget lyckas, får de fyra nya försök att igen komma tio yard framåt, detta upprepas tills anfallande laget för poäng eller tappar bollen till försvarande laget via en fummel eller bruten passning. Fummel är då en anfallande spelare tappar bollen från händerna och försvararna plockar upp bollen. En bruten passning är om försvararen fångar en passning av anfallaren. Om anfallandelaget inte lyckas komma tio yard på fyra försök sparkar de bollen och bollinnehavet till motståndarna som sedan börjar anfälla i stället och cykeln upprepas.

Alternativt till en touchdown kan anfallande laget göra 3 poäng via en field goal (sparkmål). Detta är då anfallande laget inte lyckas eller hinner nå motståndarens end zone. Anfallande laget bör lyckas sparka bollen mellan målstolparna från platsen anfallande laget har nått. Sedan går bollinnehavet tillbaka till motståndarna. Sista sättet att göra poäng inom amerikansk fotboll är via defensiva laget. Ifall försvararna lyckas "sack", tackla motståndarens quarterback med bollen, då hen råkar vara i anfallande lagets eget målområde. Då får försvarande laget 2 poäng. Detta kallas en "safety" eller "självsmål". Detta sker rätt sällan.

Till skillnad från rugby får man passa bollen framåt en gång per anfall. En match består av fyra spelkvartal, dessa är 15 minuter långa. Tiden stannar då bollen inte är i spel. Laget har tre timeouts som förnyas efter halvtiden (då två spelkvartal har spelats). Ifall en match är jämn efter 60 minuter, spelas övertid. Övertiden är 10 minuter lång. Den avgörs ifall ena laget gör poäng som blir obesvarade av motståndarna på deras nästa

anfall. Övertidsreglerna går konstant igenom förnyelser för att göra de så opartiska som möjligt.